

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO

MAGISTERSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2017 – 2019

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Jan Pistorius

Komparace podmínek přijetí k útvarům

ochrany ústavních činitelů

před rokem 1989 a v současnosti

Praha 2019

Vedoucí bakalářské práce: Doc. Ing. Štefan Danics, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

MASTER'S COMBINED STUDIES

2017 – 2019

DIPLOMA THESIS

Jan Pistorius

Comparison of the admissions requirements

Dignitary protection police unit

before 1989 and today

Prague 2019

The Diploma Thesis Work Supervisor:

Doc. Ing. Štefan Danics, Ph.D.

Obsah

Úvod

Kapitola 1	Historie ochranné služby PČR	11
	1.1 Historie Ochranné služby na území Československa	11
	1.2 Organizace, působnost a organizační struktura	14
Kapitola 2	Současnost OS PČR	18
	2.1 Vymezení pojmu	18
	2.2 Charakteristika a postavení útvaru	20
	2.3 Organizační struktura	26
Kapitola 3	Vymezení personálních požadavků před rokem 1989	27
	3.1 Personální zajištění a podmínky k přijetí	27
	3.2 Rekrutace a vzdělávání	29
Kapitola 4	Vymezení personálních požadavků v současnosti	32
	4.1 Podmínky pro přijetí k útvaru	32
	4.2 Etický kodex	33
	4.3 Vzdělávání a výcvik	37
Kapitola 5	Srovnání kritérií pro přijetí k útvaru před a po roce 1989	38
Kapitola 6	Ochrana ústavních činitelů ve vybraných státech světa	42
	6.1 Spolková republika Německo Bundeskriminalamt–Sicherungsgruppe	42
	6.2 Rakouská republika EinsatzkommandoCobra - OperativePersonenschutz	44
	6.3 Polská republika SłużbaOchronyPaństwa	46

6.4	Slovenská republika Úrad pre ochranu ústavných činiteľov a diplomatických misíi MV SR	48
6.5	Městský stát Vatikán Pontifical Swiss Guard	51
6.6	Švédské království Säkerhetspolisen	54
6.7	Kanada Royal Canadian Mounted Police - Protective Policing Services	57
Kapitola 7	Komparace personálních požadavků a přijímacích řízení	61
7.1	Specifika personálních požadavků a přijímacího řízení v ČR a u zahraničních služeb	61
7.2	Komparace personálních požadavků a přijímacího řízení v zahraničí a v ČR	63
Kapitola 8	Ženy u ochranných služeb	64
8.1	Ženy u ochranných služeb v zahraničí	64
8.2	Ženy u Ochranné služby PČR	65
8.3	Srovnání situace u nás a v zahraničí	67
Kapitola 9	Zhodnocení stavu podmínek pro přijetí k útvaru a možnosti zdokonalení personálních činností	69
9.1	Personalistika u OS PČR	69
9.2	Hodnocení dalšího vzdělávání policistů u OS PČR	70
9.3	Problematika a hodnocení přijímacího řízení	70
9.4	Doporučení ke zdokonalení personálních činností	72

Závěr

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a uvádím v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 10. února 2019

Jan Pistorius

Poděkování

Rád bych poděkoval vedoucímu své bakalářské práce Doc. Ing. Štefanu Danicsovi, Ph.D. za odbornou pomoc a vedení.

Dále děkuji své manželce za trpělivost a podporu v mých studiích.

Anotace

Tato diplomová práce stručně mapuje historii ochranné služby na území Československa od vzniku samostatného státu až po pád komunistického režimu v roce 1989, představuje také současnou podobu Útvaru pro ochranu ústavních činitelů Ochranné služby Policie ČR, včetně vymezení náplně její činnosti.

Zabývá se srovnáním přijímacího řízení k útvaru ochranné služby v období před rokem 1989 a jeho současnou podobou, jak z hlediska policie jako celku, tak i konkrétních podmínek pro přijetí na speciální pozice.

Autor se zde hodlá věnovat rozboru předpokladů pro přijetí do služebního poměru, zákonným a kvalifikačním požadavkům, výběrovému řízení a jeho průběhu, a možnostem profesního rozvoje uchazečů o přijetí do služebního poměru.

Hodlá se také zaměřit na komparaci podmínek pro přijetí k obdobným útvarům v zahraničí, ať už v rámci EU či mimo ni, a tak získat ucelenou představu a přehled o tom, jaké nástroje ten který stát při posuzování uchazečů používá, a jak jsou efektivní.

Výsledkem této diplomové práce by měl být náhled na personální politiku různých období a různých států, z čehož by se pak autor chtěl pokusit sestavit doporučení a možná případná zlepšení, která by byla využitelná v praxi a reflektovala současné trendy.

Klíčová slova

ochrana ústavních činitelů, ochranná služba, elitní útvar, diplomacie, policie, bezpečnost, prezident, vláda, státní bezpečnost, V. správa, přijímací řízení, personalistika

Annotation

This diploma thesis maps over the history of Security service in Czechoslovakia (later Czech Republic), starting in year 1918 when the independent Czechoslovak Republic was proclaimed, till the communist regime fall in 1989. It also presents the current state of The Government Officials Security Service including their activities and operations introduction.

It compares the admissions requirements of the Dignitary protection police unit before 1989 and today in term of the Czech police in common and also particular requirements of special positions.

The author would like to examine requirements for function accepting, law and qualification requirements, to assess the selection process, and check the possibilities of further career improvement.

This thesis also wants to compare the admissions requirements in various foreign police units, within EU and outside of. The author should this way put in comprehensive view of systems and tools used for assessment of expectants.

The result of this thesis should be the insight into the human resources politics in different periods and states. The author wants to make a list of the improvement recommendations according to contemporary standards.

Keywords

Dignitary protection, security service, diplomatic service, elite unit, the police, safety, the president, government, State security, Fifth department, admissions, human resources

ÚVOD

Cílem této diplomové práce je komparace podmínek přijetí k útvarům ochrany ústavních činitelů před rokem 1989 a v současnosti. Podmínky přijetí jsou v tomto případě velmi specifické, ovlivňuje je mnoho faktorů, ať už jde o věk uchazečů, nebo o skutečnost, že uchazeč musí již určitou dobu pracovat u jiných složek PČR, fyzické a psychické předpoklady pro výkon služby. Důležitou podmínkou pro přijetí na některé pozice u útvaru je mít ukončené vysokoškolské vzdělání.

Autor práce se domnívá, že v období, kdy byla ještě povinná vojenská služba, a existovala i vojska Ministerstva vnitra, byl proces výběru jednodušší, jelikož potenciální zájemce o službu u PČR se mohl vyprofilovat již v průběhu základní vojenské služby. Výhodou rovněž bylo to, že při povinné vojenské službě získali kandidáti zkušenost s vojensky organizovanou složkou, a dodržováním řádu jako takového.

Podmínkám pro přijetí k útvarům ochrany ústavních činitelů se autor věnoval již bakalářské práci, která nesla název Komparace ochrany ústavních činitelů před rokem 1989 a v současnosti. Smyslem této práce je srovnat ochrannou službu před a po roce 1989 z různých úhlů pohledu, personální obsazení bylo jedním z nich. Autor je příslušníkem Ochranné služby PČR, tudíž toto téma bylo zvolenoprofesně.

Ochranná služba PČR se, stejně jako jiné útvary PČR, potýká s dlouhodobým nedostatkem lidských zdrojů, který dle autorova názoru souvisí zejména s podmínkami pro přijetí. Nepříznivý vliv na personální obsazení mělo několik pokusů o reorganizaci policie, nedostatečný zákon o služebním poměru, absence kariérního řádu, a v neposlední řadě rozdílné možnosti výdělků v soukromém a státním sektoru, který se řídí tabulkovými třídami, a je tedy nepružný v rámci jakéhokoliv motivačního programu.

Velmi nešťastné bylo dle autora omezení vojenských hodností a jejich přiřazení k jednotlivým pracovním pozicím. Jednalo se totiž o velmi dobrý motivační proces pro příslušníky PČR v době, kdy měla hodnost souvislost s odslouženou dobou, nebo mohla být udělena formou mimořádného povýšení. V současné době je hodnostní označení přiřazeno k jednotlivým funkcím, a důstojnické hodnosti jsou podmíněny vzděláním, což je nelogické a demotivační, vzhledem k tomu, že dlouhodobou praxí člověk získá bohaté zkušenosti, které je potřebné z hlediska jeho kariérního růstu ocenit.

Autorovým záměrem rozhodně není zlehčovat hodnotu vysokoškolského vzdělání, zvláště v oborech souvisejících s právními a bezpečnostními obory.

Většina studií a prací na téma personálních činností se věnuje PČR jako celku; ochranná služba, a další speciální útvary, však by však měly mít vytvořenou samostatnou personální politiku, jelikož požadavky pro přijetí k nim jsou odlišné od zbytku policie.

HISTORIE OCHRANNÉ SLUŽBY PČR

1.1 Historie Ochranné služby na území Československa

Počátky ochranné služby na našem území sahají do roku 1918 a vzniku samostatného Československa. První ochrankou prezidenta i Pražského hradu byli členové Československé obce sokolské, které později v roce 1918 vystřídali českoslovenští legionáři, navrátilí se z italské fronty. Ti se stali prvním předchůdcem vládní ochranky, a zároveň také Hradní stráž. Plnili zároveň i ochranu vládních činitelů; oficiálním sídlem vlády i ministrů byl v té době Pražský hrad (Herzán, 2015).

Za doby protektorátu v letech 1939 – 1945 zajišťovala ochranu vládních činitelů SS; ochranu protektorátního prezidenta a Pražského hradu však mělo na starosti Vládní vojsko (Macek a Uhlíř, 2001).

Vzhledem k tomu, že osvobození Československa od nacistů probíhalo ve směru východ – západ, první vláda osvobozeného Československa zasedala v Košicích v dubnu roku 1945. Ochranou tehdejší vlády byl pověřen zvláštní ochranný oddíl ruské tajné služby NKVD. Rudá armáda, společně s tímto oddílem, opustila Pražský hrad v červnu roku 1945 (Macek a Uhlíř, 2011).

Na zasedání vlády v Košicích byl podepsán Ústavní dekret prezidenta republiky číslo 1/1945, který se mimo jiné dotýkal i nového Ministerstva vnitra. To mělo podle schváleného návrhu prvního poválečného ministra vnitra Václava Noska zahrnovat úkony ochrany prezidenta republiky, členů vlády a úřadů. V průběhu téhož roku začaly být postupně pod stálou ochranu nejprve byty některých ústavních činitelů, později pak všech členů vlády. Tuto službu prováděli obyčejní policisté z příslušných revírů, nyní již pod velením jednotného Sboru národní bezpečnosti (tento byl vytvořen v červenci roku 1945). Státní bezpečnost začínala hrát důležitou roli při fungování ochrany vládních činitelů, prezidenta a zahraničních návštěv již o rok později. Směrnice Zemského národního výboru v Praze z konce května roku 1946 fakticky dávala Státní bezpečnosti pravomoc udělovat úkoly a dohlížet na Sbor národní bezpečnosti ze stran činnosti ochranné služby. Toto nové opatření se samozřejmě neseťkalo s pochopením, v červenci 1946 byl proto vydán výnos ministra vnitra k provedení okamžité prověrky fungování ochrany prezidenta republiky a ostatních ústavních činitelů.

Výsledná zpráva ukázala na zásadní nedostatky, mimo jiné nedostatečný počet příslušníků ochranné služby, nedodržování nařízení o ochraně některých ústavních činitelů a objektů zvláštního zájmu. Již v srpnu 1946 byla tedy ochranná služba ustavena jako III. odbor Státní bezpečnosti, jejíž náčelník byl podřízen přímo ministru vnitra. Útvar měl de facto dvojí velení; výcvik, kázeň, kontrola služby a další běžné aspekty činnosti podléhaly hlavnímu štábu Sboru národní bezpečnosti; výkon ochranné služby však podléhal nařízením Státní bezpečnosti (Herzán, 2015).

Zároveň byly u této příležitosti vytvořeny dvě jednotky Sboru národní bezpečnosti. Jedna jednotka střežila Pražský hrad a zajišťovala ochranu prezidenta republiky, druhá jednotka byla určena k ochraně vládních činitelů, ke střežení jejich bytů a budov ministerstev (Herzán, 2015).

Samostatný útvar pro ochranu stranických a ústavních činitelů a pro ostrahu objektů zvláštní důležitosti byl vytvořen krátce po převratu v únoru 1948, kdy se vzhledem ke změně politické situace, znárodňování soukromého majetku atd. očekávaly útoky na vládní činitele a nepokoje občanů. V září 1948 byly tedy výnosem ministra vnitra zřízeny dva samostatné útvary – HRAD (ochrana prezidenta republiky a jeho bydliště, ochrana a doprovod na cestách) a PRAHA k ochraně stranických a vládních činitelů, ostraha objektů zvláštního určení, ministerstev, velvyslanectví, zahraničních delegací při návštěvách našeho státu. (Na Slovensku byl v téže době zřízen útvar JÁNOŠÍK se stejnými úkoly.) Tyto útvary byly personálně zajištěny příslušníky Pohraniční stráže, kteří byli původně jedinými, kdo byli k útvarům přijímáni (již koncem roku 1948 přestalo toto pravidlo platit, členem útvaru se tak mohli stát zkušení příslušníci Státní bezpečnosti či Sboru národní v Praze). Počátkem roku 1949 byl útvar PRAHA zrušen a namísto něj vznikly útvary LÍPA a JAVOR. Útvar LÍPA zajišťoval ochranu předsedovi vlády a všem členům vlády, včetně ochrany jejich bydlišť, dále se staral o ochranu zahraničních delegací v Československu. Útvar JAVOR zajišťoval ochranu generálního tajemníka ÚV KSČ a všem tajemníkům ÚV KSČ. Hlídal také jejich bydliště, rekreační sídla a další objekty KSČ. Toto členění se ale neosvědčilo, takže již o půl roku později se z těchto dvou útvarů stal opět jeden, s krycím názvem JASAN. Nově vzniklý útvar dostal nově na starosti i ochranu tras, kterými pravidelně jezdil prezident republiky. Již v polovině roku 1950 se útvar JASAN opětovně rozdvojil, a znovu vznikl útvar JAVOR, který měl stejnou náplň činnosti jako v roce 1949 (Herzán, 2015).

V témže roce se také rozdělilo Ministerstvo vnitra. Nově vzniklé Ministerstvo národní bezpečnosti se zabývalo vnitřní bezpečností státu, ochranná služba tedy nově spadala do jeho kompetencí. Ačkoliv následovala rozsáhlá reorganizace, a ochranná služba nyní nesla název I. sektor Ministerstva národní bezpečnosti s 5 nově vzniklými odděleními, stávající 3 útvary plnily svou činnost i nadále. V roce 1952 byla z rozkazu ministra národní bezpečnosti zřízena Hlavní správa ochrany MNB. Útvary JASAN, JAVOR a HRAD (společně s odděleními, která vznikla o 2 roky dříve), byla sloučena v jediný útvar. V té době útvar chránil téměř 60 osob a čítal přes 1300 příslušníků (Herzán, 2015).

Pouze rok nato bylo Ministerstvo národní bezpečnosti zrušeno a Hlavní správa ochrany se vrátila zpět pod Ministerstvo vnitra a působila nově pod názvem VIII. správa Ministerstva vnitra. Pod tímto názvem působila až do roku 1964. Během těchto let postupně ztrácela ochranná služba velkou část svých kompetencí (po reorganizaci přišel útvar o třetinu příslušníků, nově totiž některé z výkonů zajišťovaly nově vytvořené složky SNB); klesal i počet chráněných osob, který za vlády prezidenta Zápotockého klesl na třetinu. V roce 1955 byla totiž zrušena ochrana všem ministrům vlády, následně pak i některým funkcionářům KSČ. 60. léta minulého století byla z historického hlediska pro činnost vládní ochrany nejkrizovější. Nejdříve se v roce 1962 začala podle závěrů sjezdu KSČ prosazovat na poli bezpečnosti státu více represe na úkor prevence, což znamenalo mimo jiné i další snížení počtu stavu příslušníků. Následovalo převedení ochranné služby pod ekonomického náměstka ministra vnitra, nedostatek technických prostředků atd. Situace vyvrcholila v roce 1964 návrhem, aby byla VIII. správa sloučena s Veřejnou bezpečností. Toto všechno mělo celou řadu následků, jak ztrátu vlastní identity na straně příslušníků, tak ztrátu důvěry ze strany chráněných osob. V březnu roku 1964 se změnil název ochranné služby – z VIII. správy se stala V. správou Ministerstva vnitra, což byl krycí název pro ochrannou službu. Úpadek ochranné služby pokračoval. V tomto období útvar poskytoval ochranu pouze šesti osobám, v novém zákoně o Sboru národní bezpečnosti nebyla dokonce činnost ochrany vládních a stranických činitelů ani zmíněna. Situace se postupně zhoršovala až do poloviny roku 1968, kdy tehdejší ministr vnitra požadoval úplné zrušení V. správy (Herzán, 2015).

Události 21. srpna 1968 a následujících dní znamenaly pro V. správu paradoxně začátek nové epochy. Přes protesty tehdejšího náčelníka Josefa Čecha a části příslušníků V. správy, kteří za svůj vzdor ostatně draze zaplatili, ovládl, stejně

jako ostatní složky státu, V. správu Sovětský svaz. Začátkem roku 1969 proběhlo očištění V. správy od „nespolehlivých“ příslušníků, a činnost ochranné služby se se vznikem Federálního ministerstva vnitra federalizovala (do této doby se slovenská ochranná služba zodpovídala velení StB v Bratislavě, měla tedy mnohem větší samostatnost). Od konce roku 1969 byl útvar nazýván krycím názvem V. správa Federálního ministerstva vnitra a byla přímo podřízena ministru vnitra (Herzán, 2015).

V roce 1973 nastoupil na místo náčelníka ochranné služby Milan Buchvaldek, což se z dlouhodobého hlediska ukázalo být pro V. správu a její opětovný vzestup, tím nejlepším rozhodnutím. Sedmdesátá léta znamenala pro ochrannou službu období růstu, zkvalitňování jak technického, tak personálního zajištění a výcviku, a celkové upevnování pozice, a to až do roku 1989. Období přelomu let 1989 – 1990 znamenalo ve fungování ochranné služby zásadní zvrát. Po listopadové revoluci byla zrušena jak ochrana některých objektů, tak představitelů ÚV KSČ, takže se početní stav (nejen kvůli těmto faktům, ale i změně režimu a provázanosti V. správy se Státní bezpečností) útvaru razantně snížil; odejít muselo – z jakýchkoliv důvodů – 140 příslušníků. V devadesátých letech změnila ochranná služba několikrát svůj název, proběhlo několik reorganizací. Útvar se také postupně přizpůsoboval činnostem obvyklým pro světové vládní ochranky. V roce 2002 se útvar rozdělil na dva samostatné celky – Útvar pro ochranu ústavních činitelů Ochranné služby Policie ČR a Útvar pro ochranu prezidenta. V této podobě funguje ochranná služba bez větších změn do těchto dní (Herzán, 2015).

1.2 Organizace, působnost a organizační struktura

Organizační struktura útvaru a kompetence jednotlivých odborů či oddělení se v průběhu několika desetiletí neustále měnila; zčásti to bylo způsobeno četnými změnami ve vedení útvaru, jistou nezkušeností s řízením tak velkého celku, jakou ochranná služba byla, velkou roli hrála také politická situace a období „vzestupů a pádů“ V. správy.

Například roky 1948 – 1950 byly u ochranné služby obdobím neustálých, někdy naprosto nelogických, změn (více v předcházející kapitole). Období stabilizace nastalo po přechodu ochranné služby do kompetence Ministerstva národní bezpečnosti. V roce 1950 sice byla vytvořena umělá organizační struktura, kdy byly sice zachovány

stávající útvary JASAN, JAVOR, HRAD, které měly jasně dané kompetence a své úkoly setrvačností plnily, zároveň však přibylo 5 oddělení. (Herzán, 2015)

- „I. oddělení – osobní ochrana a doprovod prezidenta republiky*
- II. oddělení – osobní ochrana vedoucích stranických a vládních činitelů (dále bylo rozděleno na útvar ochrany vládních činitelů a útvar ochrany stranických činitelů a objektů)*
- III. oddělení – ochrana tras a pravidelně navštěvovaných objektů*
- IV. oddělení – ochrana bydlišť, pracovišť a cest chráněných osob, ochrana při ceremoniálech*
- V. oddělení – zásobování chráněných osob potravinami, hygienická ochrana, osobní doprava“ (Herzán, 2015)*

Jak tato dvojí organizace fungovala, se autorovi nepodařilo zjistit, nicméně vzhledem k tomu, že již v roce 1952 došlo ke sloučení těchto 5 oddělení i původních útvarů pro ochranu stranických a ústavních činitelů a prezidenta do jediného útvaru, nebyl to z historického hlediska šťastný krok.

Po vzniku Hlavní správy ochrany Ministerstva národní bezpečnosti v srpnu roku 1952 proběhla tedy další reorganizace, a nově vytvořená organizační struktura znamenala konečně stabilitu a systematickosti při plnění úkolů.

„Hlavní správa byla rozdělena do 4 oddílů:

- I. oddíl ochrany Hradu – ochrana prezidenta na Hradě a v Lánech, propustková služba na Hradě, spojovací četa, autočeta*
- II. oddíl ochrany vlády – ochrana členů vlády, ÚV KSČ, ochrana jejich bydlišť*
- III. oddíl vládní trasy – zabezpečení trasy z Pražského hradu do zámku v Lánech a trasy v Praze; dále epizodická ochrana a ochrana zahraničních delegací*
- IV. oddíl státněbezpečnostní“ (Herzán, 2015)*

I když ve stejném roce došlo ke zrušení Ministerstva národní obrany a ochranná služba opět změnila svůj název – nově se nazývala VIII. správou Ministerstva vnitra, pod které nově spadala – tato organizační struktura se zachovala až do roku 1964 (Herzán, 2015).

Z 60. let minulého století se v podstatě žádné dokumenty, které by naznačovaly fungování, kompetence a organizaci ochranné služby, nedochovaly. Toto období znamenalo značný úpadek správy, činností postupně ubývalo, přebíraly je nově vzniklé útvary Sboru národní bezpečnosti, a VIII. (později V.) správa fungovala dle všeho setrvačností.

Po okupaci Československa Sovětskou armádou v roce 1968 se do činnosti ochranné služby pochopitelně vložil Sovětský svaz. V roce 1970 byl za pomoci vyslance sovětské KGB zpracován a předložen Ústřednímu výboru KSČ k projednání návrh rozsahu provádění ochrany stranických a ústavních činitelů ČSSR. Po jeho schválení byl vypracován první „Návrh postavení, působnosti, hlavních úkolů, organizace a početních stavů Správy ochrany“ a také první „Organizační řád Správy ochrany stranických a ústavních činitelů“. Tyto dokumenty byly schváleny ministrem vnitra, V. správa byla od 1971 podřízena přímo jemu. Ustálená a funkční organizační struktura (podobná současné organizační struktuře) byla vytvořena až v 80. letech minulého století, kdy se po dvou desetiletích úpadku začala V. správa SNB dostávat opět na vrchol a znovu se stávala elitním policejním útvarem (Herzán, 2015).

Struktura útvaru je dle rozkazu Náčelníka V. správy SNB ze dne 21.3.1986, následující:

„V čele správy je náčelník správy, který je řízen ministrem vnitra ČSSR. Vedoucími funkcionáři jsou dále I. zástupce náčelníka a zástupce náčelníka.

Správu tvoří tyto organizační celky:

- *organizační a operační odbor;*
- *inspekce náčelníka;*
- *kádrové oddělení;*
- *skupina obrany;*
- *ekonomický odbor;*
- *odbor ochrany generálního tajemníka Ústředního výboru KSČ a prezidenta republiky – I. odbor;*

- *odbor ochrany chráněných osob a zahraničních delegací – II. odbor;*
- *odbor bezpečnostně dopravní ochrany – III. odbor;*
- *odbor kontrarozvědné ochrany – IV. odbor;*
- *odbor automobilní dopravy a ochrany – V. odbor;*
- *odbor ochranně technické a hygienicko-toxikologické ochrany – VI. odbor;*
- *odbor ochrany chráněných osob, zahraničních delegací a určených objektů na území Slovenské socialistické republiky – VII. odbor;*
- *odbor ochrany určených objektů – VIII. odbor – LÍPA“(Rozkaz náčelníka V. správy SNB č. 42, 21.3.1986, Archív bezpečnostních složek)*

SOUČASNOST OCHRANNÉ SLUŽBY PČR

V současné době existuje, a je určena pro plnění úkolů vyplývajících ze zákonných norem uvedených níže Ochranná služba Policie ČR. Útvar má celorepublikovou působnost a přímo podléhá Policejnímu prezidiu.

2.1 Vymezení pojmu

Jak na svém oficiálním internetovém profilu uvádí Policie České republiky,

„Ochranná služba Policie ČR

- *poskytuje osobní a epizodickou ochranu a bezpečnostní dopravu trvale chráněných ústavních činitelů České republiky a osob, kterým je po dobu jejich pobytu na území České republiky poskytována ochrana podle mezinárodních dohod,*

Osobní a epizodická ochrana a bezpečnostní doprava je zajišťována odbory ochrany chráněných osob a dopravy chráněných osob.

Zajišťování osobní ochrany zahrnuje široký systém opatření, jehož primárním cílem je ochrana života a zdraví chráněné osoby a její důstojnosti. K naplnění tohoto cíle jsou pak vybírání a školení policisté, u nichž je předpoklad, že všechny náročné úkoly, které jsou na ně kladeny, zvládnou se ctí.

Práce osobního ochránce je pouze jednou ze složek systému ochrany, kdy osobní ochránce je poslední překážkou útoku na chráněnou osobu. Ochrana osob je založena na principu maximální spolupráce mezi policisty odboru ochrany chráněných osob, ostatních odborů útvaru i celé Policie ČR. Tedy všech, kdo se na ni jakýmkoliv způsobem podílí. Nedílnou součástí osobní ochrany chráněných osob je zároveň i úzká spolupráce s tvůrci a organizátory programu chráněných osob.

- *zajišťuje ochranu diplomatických objektů (zastupitelských úřadů a rezidencí velvyslanců) a ochranu chráněných objektů a prostorů zvláštního významu pro vnitřní pořádek a bezpečnost, které schválila vláda - Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, Senátu Parlamentu ČR, Ústavního soudu ČR, Úřadu vlády ČR,*

Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva vnitra a dalších (např. část mezinárodního letiště Praha - Ruzyně),

Zajištění bezpečnosti chráněného objektu bývá realizováno zpravidla kombinací více opatření, například fyzickou ochranou objektu, kterou je komplex úkolů plněný osobami zařazenými k ochraně objektu, přijetím režimových opatření, kterými se rozumí podmínky a pravidla platná pro vstup a výstup osob, vjezd a výjezd vozidel do objektu a jejich činnost (pohyb) v objektu, systém evidence, označování a ukládání klíčů, uzamykání a pečetění místností, způsob provádění pochůzek a kontrol apod., technickými prostředky, kterými jsou zejména: mechanické zábranné prostředky, zařízení elektrické zabezpečovací signalizace, tísňové hlásiče, speciální kamerové systémy, elektronická kontrola vstupu, zařízení elektrické požární signalizace, detektory látek nebo zařízení pro vyhledávání kovů, výbušnin a polovodičů, rentgenové tunely, bezpečnostní detekční rámy pro kontrolu vstupu osob a dalšími opatřeními.

- *provádí hygienicko-toxikologickou ochranu,*

Jde o komplex opatření směřujících k zajištění nezávadnosti potravin určených pro chráněné osoby.

- *organizuje v souvislosti s ochranou chráněných osob opatření k zajištění bezpečnosti osob a objektů,*

Akce velkého rozsahu nebo mezinárodního významu útvar zabezpečuje v součinnosti s dalšími útvary policie. Opatření při návštěvách prezidenta Spojených států amerických, prezidenta Ruské federace, papeže nebo společná jednání hlav více států nebo vlád představují vrcholy činnosti útvaru a jsou, chvílemi, kdy příslušníci útvaru mohou uplatnit v plném rozsahu získané dovednosti a zkušenosti.“

(<https://www.policie.cz/clanek/ochranna-sluzba-policie-cr.aspx>)

2.2 Charakteristika a postavení útvaru

Postavení útvaru je v souladu s:

- § 48 a § 49 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

§ 48

„Zajišťování bezpečnosti chráněných objektů a prostorů

(1) Policie zajišťuje bezpečnost chráněných objektů a prostorů. Rozsah zajišťování bezpečnosti stanoví na návrh policejního prezidenta ministr v závislosti na bezpečnostní situaci a možné míře ohrožení.

(2) Chráněným objektem a prostorem se rozumí objekty a prostory zvláštního významu pro vnitřní pořádek a bezpečnost, o nichž tak rozhodne vláda; chráněným objektem a prostorem se rovněž rozumí objekty a prostory, pro které taková ochrana vyplývá z mezinárodní smlouvy.

(3) Za chráněný objekt nebo prostor se považuje rovněž objekt nebo prostor, který nesplňuje podmínku podle odstavce 2, po dobu trvání jeho bezprostředního ohrožení. Policie zajišťuje ochranu takového objektu nebo prostoru po nezbytnou dobu. O zajišťování této ochrany rozhoduje policejní prezident, a pokud věc nesnese odkladu, policista provádějící úkon.

(4) Při zajišťování bezpečnosti chráněného objektu nebo prostoru je policista oprávněn

a) zjišťovat důvod vstupu osoby do objektu nebo prostoru,

b) zjišťovat totožnost vstupující nebo vycházející osoby,

c) provést prohlídku vnášené nebo vynášené věci,

d) zastavovat vjíždějící nebo vyjíždějící dopravní prostředek a provést jeho prohlídku,

e) provést prohlídku vstupující nebo vycházející osoby,

f) na dobu pobytu osoby v objektu nebo prostoru jí odebrat zbraň.

§ 49

Zajišťování bezpečnosti určených osob

(1) Policie zajišťuje v rámci plnění svých úkolů bezpečnost

a) ústavního činitele České republiky, stanoví-li tak vláda,

b) osoby chráněné při jejím pobytu na území České republiky podle mezinárodních dohod.

(2) Při zajišťování bezpečnosti osoby chráněné podle odstavce 1 nebo osoby, které je poskytována krátkodobá ochrana, je policista oprávněn

a) provést prohlídku osoby, zavazadla, věci, dopravního prostředku nebo objektu nacházejících se v prostoru, ze kterého by bylo možno ohrozit bezpečnost chráněné osoby, a prohlídku takového prostoru a

b) ověřit dodržení hygienických limitů ukazatelů pitné vody, potravin a pokrmů, jakož i splnění hygienických požadavků na výkon epidemiologicky závažných činností, jestliže jich má být užito pro potřeby chráněné osoby.

(3) Prohlídku osoby podle odstavce 2 písm. a) je policista oprávněn provést, jestliže tato osoba na jeho výzvu ihned neopustí prostor podle odstavce 2 písm.

a) nebo hrozí-li nebezpečí z prodlení.

(4) Prohlídku objektu je policista oprávněn provést pouze se svolením vlastníka nebo uživatele. Bez uvedeného svolení je policista oprávněn provést prohlídku, je-li důvodné podezření, že z objektu hrozí útok na bezpečnost chráněné osoby.

(5) Prohlídka objektu, zavazadla, věci a dopravního prostředku nesmí sledovat jiný zájem než zajištění bezpečnosti chráněné osoby.“

(<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>)

- článkem 4 Úmluvy o zabránění a trestání trestných činů proti osobám požívajícím mezinárodní ochrany včetně diplomatických zástupců, vyhlášené pod č. 131/1978 Sb.

„Smluvní státy spolupracují v zájmu zabránění trestným činům uvedeným ve článku 2 zejména

a) přijímáním všech praktických opatření k tomu, aby zabránily na svém území přípravě ke spáchání takových trestných činů na svém území nebo mimo ně;

b) výměnou informací a koordinací vhodných správních i jiných opatření za účelem zabránění spáchání takových trestných činů.“

(<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1978-131>)

- článkem 29 Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích, vyhlášeným pod č. 157/1964 Sb.

„Osoba diplomatického zástupce je nedotknutelná. Diplomatický zástupce nesmí být žádným způsobem zatčen nebo zadržen. Přijímající stát s ním bude jednat s náležitou úctou a učiní všechna vhodná opatření, aby zabránil každému útoku proti jeho osobě, svobodě nebo důstojnosti.“

(<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1964-157>)

- nařízením vlády č. 468/2008 Sb., o zajišťování bezpečnosti ústavních činitelů České republiky

§ 1

„(1) Zajištění bezpečnosti se trvale poskytuje ústavnímu činiteli České republiky, který vykonává funkci:

- a) prezidenta republiky, a to i po skončení výkonu jeho funkce,*
- b) předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky,*
- c) předsedy Senátu Parlamentu České republiky,*
- d) předsedy vlády.*

(2) Zajištění bezpečnosti se trvale poskytuje rovněž těmto členům vlády:

- a) místopředsedovi vlády pro evropské záležitosti,*
- b) ministru zahraničních věcí,*
- c) ministru vnitra,*
- d) ministru spravedlnosti.*

§ 2

(1) Zajištěním bezpečnosti se rozumí souhrn ochranných a bezpečnostních opatření prováděných Policií České republiky k nerušenému výkonu funkce ústavního činitele České republiky.

(2) Rozsah zajištění bezpečnosti závisí na bezpečnostní situaci a možné míře ohrožení.“

(<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-468>)

- usnesením vlády č. 1604/2008, k zajišťování bezpečnosti chráněných objektů a prostorů, ve znění usnesení vlády č. 518/2011

„Vláda

schvaluje seznam chráněných objektů a prostorů (§ 48 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky) s tím, že se jimi rozumí

- 1. sídelní objekty prezidenta republiky,*
- 2. sídelní objekty Parlamentu České republiky,*
- 3. sídelní objekty Ústavního soudu,*
- 4. sídelní objekty Ministerstva zahraničních věcí,*
- 5. sídelní objekty Ministerstva vnitra,*
- 6. sídelní objekty Úřadu vlády,*
- 7. sídelní objekty Nejvyššího kontrolního úřadu,*
- 8. sídelní objekty Bezpečnostní informační služby v Praze,*
- 9. sídelní objekty Národního bezpečnostního úřadu,*
- 10. sídelní objekty Úřadu pro zahraniční styky a informace,*
- 11. sídelní objekty Policejního prezidia České republiky,*
- 12. objekty mezinárodního letiště v Praze-Ruzyni, vyhrazené pro státně důležité lety, včetně ochranných pásem označených jako „securityrestricted area“, a letecká technika sloužící k přepravě ústavních činitelů a osob požívajících mezinárodní ochrany.“*

([http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/8A1915567A59091AC1257528004730A3/\\$FILE/1604%20uv081216.1604.pdf](http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/8A1915567A59091AC1257528004730A3/$FILE/1604%20uv081216.1604.pdf))

Dále uvedené pokyny a rozkazy jsou utajovanou informací ve smyslu zákona č.412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti a Nařízení vlády č. 522/2005 Sb. Z tohoto důvodu je možné tyto dokumenty pouze vyjmenovat a zmínit jakožto platné normy

- *„pokyn ministra vnitra č. 15/2005, kterým se ukládají úkoly k zabezpečení ochrany ústavních činitelů České republiky a osob, kterým je ochrana poskytována podle mezinárodních dohod, ve znění PMV č. 2/2009,*
- *rozkaz policejního prezidenta č. 87/2005, kterým se vydává "Stupnice pro vyhodnocení ohrožení chráněných osob při návštěvách Evropské unie" a kterým se ukládají úkoly k zabezpečení jejího využívání,*
- *závazný pokyn policejního prezidenta č. 179/2008, kterým se vydávají zásady činnosti při zajišťování bezpečnosti chráněných osob,*
- *závazný pokyn policejního prezidenta č. 11/2011, o provádění krátkodobé ochrany osob“*

(<https://www.policie.cz/clanek/ochranna-sluzba-policie-cr.aspx>)

2.3 Organizační struktura

Útvar řídí ředitel, který je v přímé podřízenosti policejnímu prezidentovi. Ředitele v době jeho nepřítomnosti zastupují 2 náměstci ředitele.

„Útvar se dále člení na:

- *Odbor ochrany chráněných osob*
- *Odbor dopravy chráněných osob*
- *Odbor ochrany zastupitelských úřadů a určených objektů*
- *Odbor ochrany objektů zvláštního významu*
- *Odbor ostrahy objektů*
- *Odbor technického a ekonomického zabezpečení*
- *Organizační a operační odbor*
- *Odbor vnitřní kontroly*
- *Personální a školský odbor*“(Herzán, 2015)

Vzhledem k tomu, že podrobná organizační struktura útvaru podléhá v současnosti utajení a veškeré dokumenty k ní vztahující se jsou určeny pouze pro vnitřní potřebu, nelze je podrobněji prezentovat.

PERSONÁLNÍ POŽADAVKY PRO PŘIJETÍ

PŘED ROKEM 1989

3.1 Personální zajištění a podmínky k přijetí

V prvních letech existence ochranné služby byl útvar personálně zajištěn příslušníky Pohraniční stráže, kteří pak jako jediní byli k útvaru dále přijímáni. K nim se koncem 40. let mohli přidat zkušení příslušníci Státní bezpečnosti. Z civilu, ani z jiného útvaru, nebylo možno se o přijetí k útvaru hlásit. Jaká byla situace v průběhu 50. a 60. let minulého století, není možno hodnověrně zjistit, z té doby se nezachovaly příslušné dokumenty; nicméně na začátku 70. let bojovala ochranná služba s akutním nedostatkem příslušníků. V této době probíhaly masivní náborové akce, kdy bylo možné se k útvaru hlásit i z krajských útvarů, nicméně vzhledem k neutěšené situaci uvnitř ochranné služby neměly valný úspěch. Například v roce 1972 měla ochranná služba podstav 130 příslušníků. Z původně 430 přihlášených do výběrového řízení ještě před absolvováním řízení téměř polovina své žádosti stáhla. Výsledkem tohoto stavu byla situace, kdy u V. správy sloužila více než stovka příslušníků, kteří neměli dokončenou ani praporčickou školu, a vzdělání si dokončovali postupně (Herzán, 2015).

Aby se pro další období předešlo podobným situacím, bylo v roce 1977 ustanoveno, že všichni absolventi (s výjimkou příslušníků s 2 a více dětmi) Pohotovostního pluku Veřejné bezpečnosti, což byla nástupní policejní škola, budou po dobu jednoho roku povinně přidělováni k útvaru LÍPA. Po jednoroční praxi řada z nich u V. správy zůstala (Herzán, 2015).

Při studiu archivních materiálů se autor snažil najít předpisy, upravující požadavky na minimální vzdělání uchazečů o přijetí do služebního poměru. Vzhledem k tomu, že se k ochranné službě nebylo možné dostat bez předchozí služby u ozbrojených složek, bylo jediným předpokladem pro přijetí k útvaru absolvování praporčické školy; nicméně ani to nebylo dostatečnou podmínkou, jak je také dále v práci uvedeno.

O co méně se kádrový odbor zajímal o vzdělání uchazečů, o to důležitějším faktorem pro přijetí k útvaru byla politická angažovanost. Uchazeči museli být členy KSČ (příslušníci do 30 let alespoň členy SSM) Toto vyplynulo z řízeného rozhovoru, který byl součástí autorovy bakalářské práce.

Za éry Milana Buchvaldka coby náčelníka V. správy SNB se vztah ke vzdělání příslušníků V. správy změnil, další vzdělávání při zaměstnání bylo více než podporováno. Zpřísnila se také kritéria pro výběrová řízení, realizovaly se několikaměsíční kurzy nově přijatých příslušníků. Zajímavostí je, že výběrová řízení, psychologická vyšetření a speciální kurzy byly nařízeny i v předchozích desetiletích, při prověrkách v roce 1988 bylo odhaleno, že do roku 1984 fakticky neprobíhaly.

Zpráva o výběru, přípravě a stavu úrovně osobních ochránců hovoří o podmínkách pro přijetí takto:

„Výběr kandidátů nezávisí pouze na věku, vzdělání nebo fyzické připravenosti. Samotný výběr a příprava seskládá z celé řady činností, které mají prokázat schopnosti i předpoklady každého jednotlivce. U posuzovaných příslušníků jsou vyžadovány i některé další vlastnosti, které jsou nezbytné pro úspěšný výkon funkce:

- *politická angažovanost*
- *rozhodnost, psychická odolnost*
- *aktivita a smysl pro plnění úkolů ve svém volném čase*
- *úroveň vyjadřování, úprava zevnějšku*
- *rodinné zázemí“*(Häusler, 1988).

Před zahájením kurzu bylo provedeno výběrové řízení (psycholog a komise), které zahrnovalo posouzení všech předpokladů zájemců. U ostatních odborů V. správy byla situace obdobná.

Kromě politického zapojení byl každý uchazeč o přijetí do služebního poměru prověřen stran jeho potenciálního ohrožení socialistického zřízení. V Pokynu ministra vnitra ze dne 22.10.1986 jsou uvedeny „Vymezení překážky pro přijímání a výkon služby příslušníka SNB“.

Kromě prověřování, zda uchazeč neudrhuje nepovolené styky s cizinci, mimo státních příslušníků socialistických států, se kontrarozvědka zabývala důkladně také příbuzenskými vztahy. Překážkami pro přijetí, či další setrvání ve služebním poměru byla mimo jiné emigrace či vystěhovalectví blízké osoby (mimo státy socialistického společenství), činnost proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení ČSSR nebo pravomocné odsouzení za úmyslný trestný čin v délce 3 a více let (Vajnar, 1986).

3.2 Rekrutace a vzdělávání

Není pochyb o tom, že stejně jako v současnosti, byly i v době minulé kladeny na uchazeče o přijetí do služebního poměru k ochranné službě nemalé nároky. Je ovšem zajímavé, že se tak nedělo ve všech obdobích.

V prvních letech fungování ochranné služby byli k útvaru přijímáni pouze příslušníci Pohraniční stráže. Tito procházeli pravidelným tvrdým fyzickým výcvikem, tábory přežití, nočními poplachy apod. Velký důraz se kladl také na střeleckou přípravu, například cvičení střelby z jedoucího automobilu na pohyblivý cíl.

V průběhu 60. a 70. let postupně výcvik stávajících příslušníků upadal, a reflektoval tak stagnaci a úpadek ochranné služby jako celku, stejně jako jistý nezáměr vedoucích orgánů o činnost tohoto útvaru. Z tohoto období se sice nedochovaly dokumenty, kterými by bylo možno toto tvrzení doložit, nicméně vzhledem k tomu, že průměrný věk příslušníků ochranné služby se postupně zvyšoval, lze se domnívat, že během těchto let bylo k ochranné službě přijato jen velmi málo příslušníků nových (k čemuž ostatně nebyl důvod, rozsah činností útvaru se v průběhu let snižoval a nebyl tedy důvod početní stav rozšiřovat).

Tato praxe „fungování setrvačností v zajetých kolejích“ měla za následek naprostý nedostatek příslušníků ochranné služby, kteří by byli schopni úspěšné akce při bezpečnostním riziku, a také neexistenci vzájemné zastupitelnosti, která je pro hladké fungování útvaru nezbytná. Je velmi pravděpodobné, že tato situace vznikla mimo jiné i kvůli „uzavřenosti“ V. správy, kdy o praktickém fungování ochranné služby neměl nikdo kromě některých odborů Státní bezpečnosti a čelních představitelů KSČ představu. Nebyl tak mimo jiné přehled o potřebách útvaru a kontrola činnosti ochranné služby.

Vzhledem k neexistenci dobových dokumentů jsou autorovy úvahy pouze v teoretické rovině; autor je nicméně přesvědčen, že přestože musely existovat jak jednoleté, tak střednědobé plány činnosti a jiné obvyklé dokumenty, jednoduše nebyl důvod je dodržovat.

Podmínky pro přijetí a také výcvik nově přijatých příslušníků se značně zpřísnily v osmdesátých letech, kdy musel uchazeč projít výběrovým řízením včetně psychologického posudku, následně bylo nutné absolvovat speciální výcvik a kurz, což sice ukládala nařízení i v minulých obdobích, ve skutečnosti však neprobíhaly, jak zmiňuje například Zpráva o výběru, přípravě a stavu úrovně osobních ochránců z roku 1988 (Häusler, 1988). Z ní vyplývá, že do roku 1985 nebyly realizovány speciální kurzy osobních ochránců, a výběr ochránců byl prováděn z příslušníků epizodické ochrany bez speciální přípravy. Po roce 1985 byly realizovány speciální dvanáctidenní kurzy osobních ochránců. Také přestal být kladen takový důraz na dlouholetou praxi v oboru, převážná většina osobních ochránců měla délku zařazení do 5 let. Věkový průměr příslušníků V. správy (zde konkrétně I. odboru) poklesl na 35 let, což vedení hodnotilo veskrze kladně. (pozn. zajímavé srovnání s rokem 1969 – příslušníků do 30 let byla 1/3 z celkového počtu)

Z dokumentů je zřejmé, že speciální příprava příslušníků ochranné služby začala být pro vedoucí orgány V. správy znovu prioritní, což je možné vidět z Návrhu kritérií pro hodnocení odborné a speciální přípravy I. odboru V. správy z roku 1988. Cílem bylo směřovat výcvik do profesionální formy ve všech znalostech a dovednostech, které by ochránce mohl pro kvalitní výkon své funkce potřebovat.

Odborná příprava sestávala z:

- odborně bezpečnostní přípravy
- střelecké přípravy – cílem bylo se zaměřit na trénink letmé střelby, která v minulosti vůbec nebyla cvičena, nebylo bráno v úvahu, že ochránce při výkonu služby nemá čas mířit, musí mnohdy střílet z různých pozic.
- sebeobrany – základní výcvik karate a judo, tréninkové zápasy

(Häusler, 1988)

Na prvním místě však byla, což vyplývá ze všech dobových dokumentů, zásada 100% organizovanosti v KSČ. Například z Vyhodnocení morálně politického stavu příslušníků I. odboru (odbor ochrany GT ÚV KSČ) za rok 1987 jasně vyplývá

požadavek nejen členství v KSČ, ale také politická angažovanost, ať už na pracovišti, tak v místě bydliště (Vyhodnocení, V. správa SNB, I. odbor, 1987).

Je však nutno podotknout, že vzhledem k náročným kritériím výběru příslušníků nebyl požadavek na členství v KSČ striktně dodržován. Útvar se dlouhodobě vyznačoval podstavem, a výkonnostní předpoklady zde vítězily nad stranickou příslušností, rovněž tak nad vzděláním.

Z archivních materiálů vyplývá, že co do vzdělání, nebyl v prvních desetiletích fungování V. správy SNB (a vlastně i celé SNB jako takové) na kvalifikaci příslušníků útvaru pro ochranu ústavních činitelů kladen důraz. Při procházení nejrůznějších listin si nebylo možno nevšimnout, že i nejvyšší funkce vykonávali lidé pouze se základním vzděláním (v souladu s nastolenou vládou proletariátu a požadavkem, aby co nejvíce příslušníků bylo dělnického původu).

V 60. letech 20. století vznikla první soustava školství Ministerstva vnitra, jejímž úkolem bylo zlepšení všeobecného a odborného vzdělání příslušníků SNB. Nejdříve se výuka zaměřila na příslušníky pracující v nápravných zařízeních, teprve později byla rozšířena i na příslušníky VB. Nová vzdělávací soustava, která zahrnovala všechny stupně vzdělání a kurzů, vznikla v roce 1974. Byly vybudovány praporčické a důstojnické školy. Kromě těchto vznikla v roce 1974 i Vysoká škola SNB. (Archív bezpečnostních složek, Ostatní vzdělávací instituce SNB a PS, www.abscr.cz, 2015)

Z dobových kádrových materiálů lze dozvědět požadavky na jednotlivé funkce útvarů V. správy SNB. Kromě jazykových znalostí (němčina nebo angličtina) u náčelníků jednotlivých odborů a oddělení, kde bylo požadováno vzdělání v oboru (bezpečnostní, ekonomické, popř. politické), nebylo u řadových příslušníků při nástupu požadováno žádné specializované vzdělání, jedním z rozhodujících faktorů pro přijetí byla praxe v oboru, která činila u řadových příslušníků 6 let, u I. odboru (osobní ochrana GT ÚV KSČ a prezidenta) 8 let (Stanovení zaměření vzdělání pro výkon jednotlivých funkcí, 1978).

Situace se začala měnit po roce 1985, konkrétně na příslušníky V. správy SNB byl kladen požadavek minimálně důstojnické školy.

PERSONÁLNÍ POŽADAVKY V SOUČASNOSTI

4.1 Podmínky pro přijetí k útvaru

Pro přijetí k Ochranné službě PČR musí uchazeč splňovat stanovené základní podmínky a následně projít výběrovým řízením.

Základními podmínkami pro přijetí jsou:

- u vybraných odborů vysokoškolské bakalářské vzdělání, jinak minimálně středoškolské vzdělání zakončené maturitní zkouškou
- tříletá (popř. pětiletá) služba u policie a úspěšné absolvování odborného vzdělání a výcviku (u vybraných odborů speciální výběrové řízení)
- velmi dobré služební hodnocení
- u vybraných pozic minimální tělesná výška 180 cm
- řidičské oprávnění skupiny B (Sbírka interních aktů PČR, 2007).

Pokud uchazeč splňuje základní podmínky pro přijetí, následuje výběrové řízení, které je dvoukolové.

První kolo:

- posouzení zdravotního stavu a úrovně fyzické kondice
- test fyzické kondice včetně plaveckých schopností uchazeče
- psychologické vyšetření, v průběhu kterého se ověřují:
výkonové předpoklady - úroveň obecné inteligence uchazeče, jakých výkonů je schopen dosáhnout v klidu a následně při psychickém tlaku vyvolaném časovou tísňí a stresem.
osobnostní předpoklady - osobnostní profil uchazeče
interpersonální předpoklady – schopnost týmové práce

Psychologické vyšetření trvá 6 - 8 hodin a je jedním z nejdůležitějších kroků v přijímacím řízení (Endršt, 2010).

Postup do druhého kola výběrového řízení je podmíněn úspěšným absolvováním kola prvního. Druhým kolem výběrového řízení je několikadenní

soustředění zaměřené na prověření odolnosti. Cílem je prověrka odolnosti uchazečů, a to jak fyzické, tak psychické. Uchazeč má za úkol plnit náročné úkoly vedoucí k fyzickému vyčerpání a únavě, bojuje s bolestí, nedostatkem spánku, stresem apod. Sleduje se schopnost se s tímto vyrovnat, společně se schopností řešení krizových situací, týmová práce a další faktory nezbytné pro odhalení osobnostních předpokladů uchazeče. U odboru dopravy je výběrové řízení doplněno o řidičské zkoušky, ve kterých musí uchazeč prokázat nadstandardní řidičské dovednosti bez předchozí přípravy. Součástí druhé části výběrového řízení je také zjištění znalostí sebeobran, střelecké zkoušky, prověření silových a vytrvalostních schopností, speciálních dovedností a manuální zručnosti. Uchazeč, který splní základní požadavky pro práci u útvaru a prošel úspěšně výběrovým řízením, by měl být klidný, vyrovnaný policista s nadprůměrnou inteligencí, psychicky a sociálně vyzrálý a emocionálně stabilní, se schopností samostatného řešení problémů. Měl by mít vysoce vyvinutý smysl pro povinnost, svědomitost, poctivost a spravedlnost (Endršt, 2010).

4.2 Etický kodex

V posledních letech je jak u specializovaných útvarů, tak i u policie všeobecně, zvykem přijímat jako závazný dokument tzv. etický kodex. Tento je závazným souborem pravidel chování a zásad výkonu služby pro pracovníky daných útvarů. Vzhledem k odlišnostem práce u Ochranné služby má tato svůj vlastní etický kodex, jenž se liší od kodexu Policie ČR jako celku. To však neznamená, že členové Ochranné služby se nemusí podřizovat a chovat dle obecného policejního kodexu. Kodex Ochranné služby v podstatě nástavbou k všeobecným pravidlům chování.

ETICKÝ KODEX

Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby Policie České republiky („Kodex Ochranné služby“)

„Příslušníci Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby Policie České republiky (dále jen „Ochranná služba“) vědomi si svého poslání, spočívajícího ve službě státu a veřejnosti a založené na úctě a respektu k lidským právům, vyjadřují následující principy, jež chtějí sdílet a dodržovat a jsou si vědomi, každý individuálně, že jejich porušení a nedodržení může vést v hraničních případech odchodu z Ochranné služby nebo až k propuštění z řad Policie České republiky. Dodržováním „Kodexu Ochranné služby“ projevuje příslušník sounáležitosts Policií České republiky a s Ochrannou

službou zvláště. Tyto normy a zásady přijal za své vlastní každý příslušník a zaměstnanec Ochranné služby (dále jen „příslušník“).

Příslušník Ochranné služby si je vědom svých povinností a pravomocí a jestrožuměn, že nadřízení mají právo od něj očekávat standardy profesionality a etického chování na nejvyšší úrovni.

Čl. 1

Cíle Ochranné služby

- 1) Zajišťovat bezpečnost chráněných a přepravovaných osob, svěřených objektů, zařízení a materiálu v gesci Ochranné služby.
- 2) Chránit veřejný pořádek.
- 3) Prosazovat zákonnost.
- 4) Preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji.
- 5) Usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti.

Čl. 2

Nestrannost

- 1) Příslušník jedná při výkonu služby i v době mimo službu v souladu se zákony, ostatními právními a služebními předpisy, přičemž vždy respektuje lidská práva, důstojnost i svobody občanů.
- 2) Příslušník vykonává svou služební činnost bez ohledu na náboženské, rasové, národnostní, sociální, politické nebo jiné rozdíly.
- 3) Příslušník při vyjadřování svých názorů na veřejnosti, ale i uvnitř Ochranné služby vystupuje vždy objektivně a zdrženlivě tak, aby zejména chránil dobré jméno Ochranné služby, neupřednostňoval osobní či skupinové zájmy, nenechal se ovlivnit pozitivními či negativními vztahy ke konkrétním osobám.

Čl. 3

Bezúhonnost

- 1) Příslušník nezneužívá svou příslušnost k Ochranné službě (Policii České republiky), své služební zařazení a přístup k informacím pro získání jakýchkoliv osobních výhod nebo výhod pro jiné fyzické a právnické osoby.
- 2) Příslušník dodržuje zásady profesionální koležiality a spolupráce uvnitř Ochranné služby.
- 3) Příslušník dodržuje zásady občanského soužití jak na veřejnosti, tak i ve svém soukromém životě.

- 4) Zásadně odmítá jakékoliv korupční jednání, netoleruje tuto protizákonnou činnost a odmítá dary nebo jiné výhody, jejichž přijetím by mohlo dojít k ovlivnění výkonu služby.
- 5) S výjimkou situací, kdy příslušník plní služební úkoly, se vědomě nestýká s osobami, o kterých by vzhledem k okolnostem, svým poměrům a svému služebnímu zařazení věděl, že se jedná o osoby spojené s pácháním trestné činnosti, a které by mohly mít negativní vliv na jeho služební činnost.

Čl. 4

Zdvořilost

- 1) K nadřízeným služebním funkcionářům se příslušník chová v souladu se zásadami vojenské zdvořilosti a chování, s odpovídajícím vnějším vyjádřením (salutováním ze strany uniformovaného příslušníka, pozdravením ze strany příslušníka v civilním oblečení, vstáním při příchodu služebního funkcionáře do místnosti, podáním hlášení služebním funkcionářům při příchodu na stanoviště apod.)
- 2) Ke spolupracovníkům se příslušník chová v souladu se zásadami slušného chování a dbá, aby vzájemné vztahy byly založeny na základě profesionální koležičtosti a vzájemné úcty.
- 3) Vedoucí příslušníci Ochranné služby jsou v dodržování Kodexu Ochranné služby příkladem svým podřízeným.
- 4) Vedoucí příslušníci Ochranné služby vyžadují a podporují eticky správné chování u podřízených a důsledně trvají na dodržování Kodexu Ochranné služby.

Čl. 5

Profesionální

- 1) Příslušník plní své úkoly vždy řádně, svědomitě a s osobní odpovědností a svůj profesionální a osobní výkon.
- 2) Příslušník dbá na to, aby byl upraven a oblečen adekvátně svému služebnímu zařazení a povaze plnění služebních úkolů.
- 3) Příslušník vždy jedná tak, aby jeho chování přispívalo k dobré pověsti Ochranné služby.
- 4) I v době mimo službu příslušník ctí zásady Kodexu Ochranné služby tak, aby nedovolil svým nepřístojným chováním jejich zpochybnění nebo znevažování Ochranné služby.
- 5) Všechny informace zjištěné v souvislosti s plněním služebních úkolů považuje příslušník za vysoce důvěrné a nesděluje je nikomu vyjma oprávněných služebních

funkcionářů, nebo osob k tomu pověřených, přičemž trvale usiluje o jejich ochranu před neoprávněným sdělením dalším osobám.

6) Příslušník jedná pouze v rozsahu zákonem svěřených pravomocí, v souladu s jejich účelem, přičemž vždy postupuje přiměřeným způsobem.

7) Nadřízení příslušníci Ochranné služby dbají na to, aby jejich podřízení byla služební činnost dostatečně připraveni, podporují jejich další vzdělávání, předávání zkušeností navzájem, a aktivně se podílejí na vytváření příznivé a kolegiální atmosféry na pracovišti.

8) Příslušník vždy dbá na budování dobrého jména Ochranné služby a důvěry v Policii České republiky u veřejnosti, ale i dalších spolupracujících partnerů.

9) Příslušník při spolupráci s dalšími bezpečnostními sbory, ozbrojenými silami a orgány veřejné správy, jakož i s fyzickými a právníckými osobami, dodržuje pravidla zdvořilosti, ohleduplnosti a vzájemné úcty a respektu.

Čl. 6

Odpovědnost

1) Příslušník je plně odpovědný za své chování, morální úroveň a svůj profesionální výkon podávaný ve službě i mimo ni.

2) Kodex Ochranné služby navazuje na závazek vyplývající ze služebníhoslibu, kterým je příslušník vázán.

3) Příslušník si je vědom, že porušení pravidel Kodexu Ochranné služby seposuzuje stejně jako porušení závazné interní instrukce služebníhofunkcionáře se všemi z toho vyplývajícími důsledky. (Příloha k rozkazu ředitele Útvaru pro ochranu ústavních činitelů OS PČR č. 8/2014).

Autor se zamýšlí nad skutečností, že mimo běžná pravidla chování, která policistům ukládá Zákon o PČR, je nutné přijímat upřesňující či doplňující normy. Je otázkou, zda byl vznik etických kodexů vynucen posunem ve společnosti a společenských normách, či zda jde jen o trend ve vedení organizace.

4.3 Vzdělávání a výcvik

V současnosti je jedním z požadavků pro přijetí k Útvaru pro ochranu ústavních činitelů minimálně dokončené středoškolské vzdělání, přičemž cílem vedení je neustálé prohlubování odborného vzdělání příslušníků útvaru. Pro výkon některých funkcí je vysokoškolské vzdělání přímo vyžadováno.

Výcvik probíhá u Útvaru pro ochranu ústavních činitelů celoročně, reflektuje nejnovější trendy a poznatky, a také požadavek vzájemné zastupitelnosti. Jak ve své práci Výcvik osobních ochránců u Policie ČR uvádí David Endršt, sestává výcvik z následujících částí:

- taktická příprava – nácvik a opakování základních dovedností a situací (jízda s chráněnou osobou, nástup a výstup z vozidla s chráněnou osobou, chůze s ní, spolupráce v týmu apod.), aby byly tyto činnosti v případě napadení automatické
- střelecká příprava – základní a speciální cvičení (omezený čas, letmá střelba, bojové a taktické přebíjení zbraně, správné polohy při střelbě)
- tělesná příprava – fyzická příprava (kardiotrénink, posilovací trénink)
- odborná příprava – řídičský výcvik, pyrotechnická příprava, spojovací příprava, sledování a kontrasledování, zdravotní příprava, právní příprava
- speciální příprava - zájmy jednotlivých chráněných osob, základy společenského chování(Endršt, 2010).

SROVNÁNÍ KRITÉRIÍ PRO PŘIJETÍ K ÚTVARU

PŘED A PO ROCE 1989

Za dobu své existence od poválečných dob prodělala ochranná služba, co se týče podmínek pro přijetí, období vzestupů i pádů.

V době po skončení 2. světové války, kdy ochrannou službu tvořili členové Pohraniční stráže, se jednalo v podstatě o vojenský útvar. Podmínky pro přijetí byly velmi omezené, až neexistující, a zaměřovaly se výhradně na vojenskou minulost uchazečů. K útvaru se nemohl hlásit nikdo kromě členů Pohraniční stráže. U těchto uchazečů byla z podstaty výkonu jejich služby zaručena jistá kvalita výcviku a předpokladů pro výkon takto specifických pozic. V této době se kladl důraz především na fyzickou připravenost, u útvaru probíhaly pravidelné tvrdé výcviky.

60. a 70. léta byla ve znamení úpadku ochranné služby ve všech ohledech, především pak v personálních podmínkách. V této době se jedním z hlavních kritérií přijímacího řízení stala politická angažovanost, která převážila nad vším ostatním. U uchazečů se posuzoval zejména vztah k socialistickému zřízení, který musel být více než kladný (a byl prověřován kontrarozvědkou), vzdělání ani praxe v době normalizace nebyla důležitá (přestože existovaly tabulky a nařízení), vzhledem k tomu, že krédem této doby byla vláda dělnické třídy. Uchazeč o službu u útvaru byl nucen pouze absolvovat praporčickou školu, kterou však mohl dokončit při výkonu služby. I v tomto období existovala koncepce vzdělání a výcviku; existovala však jen formálně ve formě nařízení a rozkazů. Tato koncepce nebyla útvarem dodržována. Výsledkem chabé personální politiky byl stav, kdy nejenže průměrný věk příslušníků ochranné služby rapidně stoupal, ale o službu u útvaru nebyl zájem. Dle autora byl tento stav zapříčiněn zejména politickým klimatem koncem šedesátých a v první polovině sedmdesátých let, kdy se nálada ve společnosti dala popsat slovy „hlavně nevyčnít“.

V druhé polovině 70. let se situace začala měnit nejen ve společnosti obecně, ale i útvaru ochranné služby. Hlavní zásluhu na tom připisuje autor příchodu nového velitele Milana Buchvaldka, který útvar pozvedl a navrátil mu bývalý lesk. Byla to doba vzestupu ochranné služby jak z hlediska materiálního zajištění, tak z hlediska personálního. Co se týče kritérií pro přijetí k útvaru, důraz byl kladen na profesionalitu a osobnostní kvality uchazečů a příslušníků.

Začalo se opět dbát na připravenost a výcvik, důraz byl také kladen vzdělání, uchazeč o službu u útvaru musel mít minimálně důstojnickou školu. Příslušníkům ochranné služby bylo umožňováno i další vzdělávání, které bylo silně podporováno vytvářením podmínek pro studium, a vyšší vzdělání znamenalo možnost kariérního postupu.

O službu u útvaru začínají v této době projevovat zájem příslušníci jiných útvarů tehdejšího Sboru národní bezpečnosti; tito jsou k útvaru přijímáni po splnění podmínky pětileté praxe u bezpečnostního sboru a absolvování přijímacího řízení, jehož součástí bylo mimo jiné i psychologické vyšetření.

Vyšším zájmem o službu a lepší personální politikou útvaru se dosáhlo snížení průměrného věku na 35 let, stabilizace personálního stavu a ochranná služba se opět stává jedním z elitních útvarů.

Po sametové revoluci nastal stav, kdy si ochranná služba nesla s sebou stigma V. správy StB, a nová politická elita tomuto útvaru (dle autorova názoru neoprávněně) nedůvěřovala. Prezident Havel pro svou vlastní ochranu využíval namísto profesionálů své přátele z řad disentu a filmových kaskadérů, ochranná služba (od roku 1990, kdy zanikla V. správa StB již v rámci organizační struktury policie) však nadále plnila úkoly, které jí přisuzoval zákon (ochrana ústavních činitelů republiky a zahraničních návštěv).

Tato situace trvala v podstatě 10 let, kdy se z jedinců, starajících se o ochranu prezidenta republiky, vytvořil v roce 2002 samostatný útvar v rámci policie.

Útvar pro ochranu prezidenta je útvarem s celorepublikovou působností, stejně jako je Ochranná služba PČR. Vzhledem k tomu, že se jedná o dva nezávislé útvary, je i personální politika (a tudíž i kritéria pro přijetí) odlišná. Autor se zamýšlí nad tím, zda není současný stav existence dvou složek (což je v rámci Evropy a vlastně i celého světa raritou), vzhledem k současným trendům v personalistice zastaralý a zbytečný. Situace vyžaduje dvojí personální aparát. Pokud by existovala jediná ochranná služba, zjednodušilo by se přijímací řízení, zlepšila by se obsazenost pozic a zastupitelnost. Zanedbatelné by nebyly ani finanční úspory.

Přijímací řízení v současné době je zaměřeno zejména na profesionalitu, vzdělání a osobnostní předpoklady uchazečů. Předchozí praxe u policie je nutná, není také možno se ucházet o přijetí k ochranné službě z jiných bezpečnostních složek či z civilního zaměstnání bez předchozího přijetí k Policii ČR.

Na určité pozice je přímo vyžadováno vysokoškolské vzdělání; určité pozice mají také předepsané přísnější výběrové řízení, jehož součástí je mimo jiné tzv. pekelný týden (více viz kapitola 4.1).

Z výše uvedeného je zřejmé, že přijímací řízení k ochranné službě, ať už před rokem 1989, tak i v současné době, prochází neustálým vývojem. Je nutně ovlivněno sociálními trendy ve společnosti, vývojem personalistiky, požadavkům vedení policie, a před rokem 1989 i politickým požadavkům.

Výběr uchazečů před rokem 1989, byť byl politicky ovlivňován, měl své výhody, jež autor spatřuje například v povinné základní vojenské službě, kde mladí muži získali základní návyky, nutné pro službu v ozbrojených složkách. Dále je třeba uvést, že před rokem 1989 nebyla normou častá změna zaměstnání a lidé zůstávali na jednom místě i celý produktivní život.

Sociální pobídky pro příslušníky ozbrojených složek byly zajímavé a více propracované; možnost získání služebních bytů, dalšího vzdělávání a personálního růstu, ať už z pozice funkcí v organizaci nebo systémem hodnotí za odsloužené roky.

Na druhou stranu je nutno zmínit, že příslušníci tehdejší ochranné služby byli omezováni více než civilní obyvatelstvo, ať už se jednalo o možnost cestování, nebo o zvýšený dohled i nad soukromým životem.

Také finanční ohodnocení předrevolučních policistů bylo v porovnání s civilním obyvatelstvem nadstandardní.

V současné době není přijetí k útvaru ochranné služby nijak politicky ovlivňováno (naopak, policie musí být ze zákona apolitická a její příslušníci nesmí být členy jakýchkoliv politických stran a uskupení). Potýká se však s jinými těžkostmi, jež s sebou přináší sociální vývoj. Autor chce mezi jinými uvést neochotu převzít zodpovědnost, podřídit se řádu, setrvat na jedné pozici více let, stěhovat se kvůli zaměstnání.

Je nutno konstatovat, že přijímací řízení v současné době je mnohem náročnější, jak co se týká nároků na fyzickou připravenost, tak i co do psychologické vyzrálosti a stability uchazeče.

Další vzdělávání příslušníků je rovněž podporováno.

Sociální jistoty a pobídky však víceméně neexistují.

Finanční ohodnocení dnešních policistů je v porovnání s civilním obyvatelstvem nedostatečné, ať se jedná o kteroukoliv součást Policie ČR.

OCHRANA ÚSTAVNÍCH ČINITELŮ VE VYBRANÝCH STÁTECH SVĚTA

Je logické, že každý stát světa má svůj útvar, zodpovědný za ochranu ústavních činitelů. Ačkoliv by se dalo předpokládat, že například v zemích, sousedících bezprostředně s Českou republikou, bude mít ochranu ústavních činitelů vždy na starosti specializovaný útvar policie, není tomu tak. Například v Rakousku vznikla ochranná služba původně jako protiteroristický útvar a dodnes je jeho součástí. Naproti tomu ve Švédsku prakticky ochranná služba neexistuje, a zajišťuje ji švédská bezpečnostní služba, která není součástí policie.

Při výběru zemí pro porovnání autor vycházel z geografické polohy republiky. Jedná se o všechny státy, sousedící s Českou republikou. Kromě těchto autor vybral k porovnání ochrannou službu Švédského království, která se naprosto vymyká světovým standardům; odbor ochrany Kanadské královské jízdní policie kvůli jeho specifické personální politice a přístupu k ženám, a Vatikánskou švýcarskou gardu, jež je nejstarší ochrannou službou v Evropě a je zcela unikátní, ať už ve výběru uchazečů, v podmínkách přijetí, nebo ve svých tradicích a chápání služby v gardě jako naprostého profesního vrcholu, jehož může uchazeč dosáhnout.

6.1 Spolková Republika Německo - Bundeskriminalamt (Sicherungsgruppe)

Ochrana členů ústavních orgánů Spolkové Republiky Německo je zákonem předepsaným úkolem Spolkového kriminálního úřadu.

Tento úkol, který naplňuje odbor ochrany (SG) se sídlem v Berlíně, zahrnuje osobní ochranu spolkového prezidenta, členů parlamentu a rady, ústavního soudu, vlády a ve zvláštních případech - jejich zahraniční hosty, stejně jako ochrana jejich kanceláří, rezidencí a dalších míst.

Rozsah povinností je široký a v závislosti na úrovni ohrožení chráněné osoby zahrnuje osobní nebo trvalou osobní ochranu související s událostmi, zjišťování a sledování potenciálních hrozeb, průzkum pozemních a leteckých tras nebo poskytování poradenství v oblasti technických zabezpečení bytových nebo

kancelářských budov. Pro plnění úkolů je nezbytné použití moderních technických prostředků, jako jsou obrněné vozy, zbraně nebo speciální informační a komunikační technologie.

Při provádění požadovaných opatření odbor ochrany úzce spolupracuje s policejními orgány spolkových států, spolkovou policií, policejní a bezpečnostní službou německého parlamentu a zahraničními bezpečnostními službami.

Na žádost úřadu zahraničních věcí kriminální služba rovněž vysílá síly na diplomatické mise v zahraničí. Důstojníci zaručují osobní ochranu těch představitelů Spolkové republiky Německo v možném ohrožení.

Kriminální služba zajišťuje důstojníkům odboru ochrany vlastní výcvik. Uchazeči absolvují během tříletého studia na spolkové vysoké škole veřejné správy přípravu na službu. Průběh studia je rozdělen do 21 teoretických a 15 praktických tréninkových měsíců.

Členy odboru ochrany jsou speciálně vybraní policisté, kteří se mohou hlásit z kteréhokoliv policejního útvaru. Základem je vyrovnaná osobnost, zodpovědnost, vynikající chování, velmi dobré řídičské schopnosti, výtečná střelba, rychlá a přiměřená reakce ve všech situacích.

Při výcviku jsou částečně vyškoleni jako záchranáři, kteří v případě nouze převezmou primární péči.

(https://www.bka.de/EN/OurTasks/Remit/CentralAgency/BasicAndAdvancedPoliceTraining/basicAndAdvancedPoliceTraining_node.html)

Struktura odboru ochrany:

SG E (výkon služby)

- osobní ochrana ústavních činitelů (spolkový prezident, kancléř, spolkový ministr apod.)
- ochrana zahraničních hostů
- operativní podpora
- speciální ochrana, zahraniční speciální operace

SG F (řídící a operační středisko)

- operační středisko
- logistika, podpora IT
- vzdělávání a školení osobních ochránců

(https://www.bka.de/EN/OurTasks/Remit/CentralAgency/BasicAndAdvancedPoliceTraining/basicAndAdvancedPoliceTraining_node.html)

Shrnutí: Ve Spolkové republice Německo je za ochranu ústavních činitelů zodpovědný odbor ochrany (SG) spolkového kriminálního úřadu (BKA). Útvar zajišťuje ochranu všem zákonem určeným činitelům, a také prezidentovi. Útvar také zajišťuje ochranu diplomatických misí. Do výběrového řízení se může přihlásit každý policista z kteréhokoliv útvaru v Německu. Odbor ochrany má vlastní školicí a výcvikové středisko.

6.2 Rakouská republika - Einsatzkommando Cobra (EKO Cobra) - Division Operative Personenschutz (PS)

EKO Cobra je protiteroristická jednotka rakouského federálního ministerstva vnitra. EKO Cobra není součástí rakouské federální policie, spadá přímo pod Ministerstvo vnitra.

Kořeny EKO Cobra leží v četnické zásahové jednotce BadVöslau. Tato byla původně zřízena pro zajištění ochrany východoevropských Židů během migrace do Izraele před teroristickými hrozbami. Jelikož se taktické schopnosti této jednotky mohly uplatnit také jinde, zásahová jednotka se rozrůstala, až se časem stala elitním útvarem, zajišťujícím veřejnou bezpečnost, podřízeným přímo Ministerstvu vnitra.

Název útvaru Cobra vymysleli novináři. Inspirovali se americkým seriálem Mission Impossible, který běžel v rakouské televizi pod názvem Kobra. Název Cobra poprvé použily noviny Kronen Zeitung v roce 1973.

Zásadní událostí, jež měla vliv na to, že se z provinční jednotky stal elitní útvar přímo podřízený MV, byl teroristický útok v roce 1972 na Mnichovské olympiádě.

Od 1. dubna 2013 je EKO Cobra součástí Direktion für Spezialeinheiten (DSE).

Ředitelství jednotky je v dolnorakouském WienerNeustadt. Zajišťuje veškeré administrativní aktivity a výcvik důstojníků EKO Cobra.

Odpovědnost

- Záchrana rukojmí
- Zadržení nebezpečných pachatelů
- Ochrana důležitých osob
- Služba Air Marshals – ochrana letadel(<https://www.bmi.gv.at/207/>)

Nábor a výcvik

Členem EKO Cobra se může stát každý člen rakouského policejního sboru, který úspěšně projde přijímacím řízením, lékařskou prohlídkou, psychotesty a náročnými fyzickými testy. Od roku 2005 platí nové, zpřísněné výběrové řízení. Mimo jiné musí kandidáti absolvovat čtyři vyřazovací zkoušky. Selhání jednoho z těchto cvičení znamená vyloučení z výběrového řízení. Kandidáti musí vyšplhat na třímetrové lano bez použití nohou. Druhým cvičením je tzv. břišní výtah. Kandidát zavěšený na žebřinách musí dostat medicinbal nohama nad hlavu. Ve třetím cvičení musí být rozdíl ve třetím až pátém patře na lezecké věži překonán pomocí úzkého žebříku do pěti minut. Nakonec musí kandidáti přeplavat bazén se spojenýma rukama.

Po úspěšném splnění všech testů probíhá šestiměsíční specializovaný výcvik, jenž zahrnuje střelbu, taktický výcvik, řídičské kurzy, slaňování, boj zblízka, jazykové kurzy atd. Kromě obecných kurzů je zajištěn také speciální výcvik podle pozice.

(https://de.wikipedia.org/wiki/Einsatzkommando_Cobra)

Shrnutí: Ochranu ústavních činitelů v Rakousku zajišťuje specializovaný odbor osobní ochrany OperativePersonenschutz (PS), který je součástí protiteroristické jednotky EKO Cobra. Tato není součástí policie, pod hlavičkou Ředitelství speciálních jednotekDirektionfürSpezialeinheiten(DSE) je zodpovědná přímo ministru vnitra. O službu v PS se může ucházet kterýkoliv rakouský policista. Školení a výcvik zajišťuje EKO Cobra. Členové útvaru vykonávají kromě ochrany důležitých osob a objektů také službu Air Marshals.

6.3 Polská republika - Služba Ochrony Państwa - Služba ochrany státu

Dne 1. února 2018 vstoupil v platnost zákon o službě ochrany státu, který nahradil zákon o úřadu ochrany státu. Nově vznikl útvar Služba Ochrony Państwa (SOP) - Služba ochrany státu, jenž nahradil Úřad na ochranu ústavních činitelů - Biuro Ochrony Rządu (BOR). Nový útvar neznamena pouze více důstojníků, má také větší pravomoci než BOR.

SOP zajišťuje, stejně jako předtím, ochranu nejvýznamnějších osob a míst v zemi. Nicméně, tento útvar má větší pravomoci.

Mezi nejdůležitější úkoly této služby patří:

- ochrana prezidenta Polské republiky, maršálek Sejmu, maršálek Senátu, předseda vlády, místopředseda vlády, ministr vnitra a ministr zahraničních věcí
- ochrana zařízení sloužících prezidentovi Polské republiky a dalším výše uvedeným,
- a předcházení trestným činům proti Polsku, životu a zdraví polských občanů
- provádění pyrotechnicko-radiologického průzkumu státních zařízení (Sejm a Senát).

Důstojníci SOP musí projít důkladným výběrovým řízením a výcvikem, aby mohli zodpovědně plnit úkoly, které jim byly svěřeny. Útvar čítá 3000 zaměstnanců.

Personální předpoklady uchazeče o službu v SOP:

- polské občanství,
- bezúhonnost (nikdy nesmí být odsouzen za trestný čin nebo daňový trestný čin),
- alespoň střední nebo střední odborné vzdělání,
- fyzické a duševní schopnosti sloužit v ozbrojené složce,
- připravenost podřídit se disciplíně,
- bezpečnostní prověrka (dle požadavků uvedených v nařízeních o ochraně utajovaných informací).
- nesmí být pracovníkem či spolupracovníkem orgánů státní bezpečnosti uvedených v čl. 2 zákona o zpřístupnění informací o dokumentech bezpečnostních orgánů z let 1944-1990 (ze dne 18.10.2006) (<https://www.sop.gov.pl/pl/aktualnosci>).

Kvalifikační postup uchazečů o služby v SOP se skládá ze dvou etap.

První část

- žádost o přijetí do služebního poměru,
- osobní dotazník kandidáta,
- doklady potvrzující požadované vzdělání,
- doklady potvrzující odbornou kvalifikaci (musí obsahovat údaje o předchozím zaměstnání).
- pohovor s kandidátem

Druhá část

- odborná zkouška
- psychologické testy, které jsou zaměřeny na určení úrovně jeho sociálně-emocionálního vývoje a osobnostních rysů.
- test způsobilosti.
- prověření údajů, které uchazeč zahrnoval do osobního dotazníku.
- bezpečnostní prověrka (uvedeným v zákonu o ochraně utajovaných informací).
- vystavení bezpečnostního certifikátu
- posouzení fyzických a duševních schopností uchazeče o službu (na základě rozhodnutí uvedeného zdravotnického výboru).
- psychofyzilogické testy

Přijímací řízení je ukončeno vydáním osvědčení o splnění podmínek pro službu v SOP. Negativní výsledek nebo neschopnost projít některou z částí uvedenou výše, vede k tomu, že velitel SOP kvalifikační řízení zastaví. (<https://www.zadluzenia.com/jak-wyglada-rekrutacja-do-sluzby-ochrony-panstwa/>).

Shrnutí: Polská Služba ochrany státu SOP byla vytvořena v roce 2018 z útvaru BOR (Biuro Ochrony Rządu), který tímto zanikl. Jedná se o bezpečnostní službu, která není součástí struktury policie, je podřízena přímo ministru vnitra. Útvar zajišťuje ochranu všem ústavním činitelům, kteří na ni mají zákonný nárok; zajišťuje také ochranu diplomatických misí. Uchazeč o službu v SOP nemusí být členem ozbrojených složek. Vzdělávání a výcvik příslušníků je utajovanou skutečností.

6.4 Slovenská republika - Úrad pre ochranu ústavných činiteľov

a diplomatických misií MV SR

„Podľa zákona Národnej rady SR č. 171/93 Z.z. o Policajnom zbore je Úrad pre ochranu ústavných činiteľov a diplomatických misií MV SR službou Policajného zboru, ktorá je priamo riadená ministrom vnútra SR.

Zaisťuje osobnú bezpečnosť prezidenta SR, predsedu Národnej rady SR, predsedu vlády SR, predsedu Ústavného súdu SR, ministra vnútra SR a ďalším osobám určených vládou SR, t.j. ministrom obrany SR, ministrom spravodlivosti SR, sudcom a prokurátorom Špeciálneho súdu.

Úrad poskytuje ochranu osobám, ktorým v súlade s medzinárodnými zmluvami náleží ochrana počas pobytu na Slovensku a taktiež zabezpečuje prepravu členov vlády SR. Podľa vývoja bezpečnostnej situácie môže minister vnútra SR prideliť osobnú ochranu dočasne aj iným ústavným činiteľom, predstaviteľom politických strán a hnutí a významným cirkevným hodnostárom.

Úrad ďalej zabezpečuje nepretržitú ochranu určených objektov, objektov diplomatických misií, konzulárnych úradov a rezidií vedúcich misií na území hlavného mesta SR Bratislavy a konzulárne úrady v Košiciach a Prešove. Poslaním tejto ochrany je v zmysle Viedenských dohovorov o diplomatických a konzulárnych stykoch, rezolúcii VZ OSN a všeobecne uznávaných zásad medzinárodného verejného práva zabezpečovať ochranu diplomatických a konzulárnych úradov akreditovaných v SR.

V súčinnosti so zahraničnými bezpečnostnými zložkami a v intenciách medzinárodných dohovorov poskytuje ochranu tiež zahraničným predstaviteľom, ktorí na pozvanie chránených osôb SR navštívia jej územie.

Prezidentovi, predsedovi Národnej rady a predsedovi vlády je poskytovaná komplexná ochrana, u ostatných chránených osôb sa ochranné opatrenia vykonávajú s prihliadnutím na medzinárodnú a teritoriálnu bezpečnostnú situáciu.

Prezidentom SR po skončení výkonu funkcie, je ochrana poskytovaná doživotne - rozsah určuje úrad pre ochranu ústavných činiteľov a diplomatických misií na základe poznatkov o možnom ohrození. Ochrana ostatným trvalo chráneným

osobám sa poskytuje ešte 90 dní po ukončení funkčného obdobia. O prípadnom ďalšom predĺžení ochrany o 90 dní rozhoduje predseda vlády SR.

V závažných prípadoch môže minister vnútra prideliť osobnú ochranu, s prihliadnutím na bezpečnostnú situáciu alebo získané poznatky o ohrození života alebo zdravia, aj ďalším ústavným činiteľom, sudcom, prokurátorom, vyšetrovateľom, predstaviteľom politických strán a hnutí, významným cirkevným hodnostárom, zahraničným predstaviteľom, blízkym osobám chránených osôb, blízkym osobám členov vlády, ktorých prepravu zabezpečuje úrad ochrany.

Zahraničným predstaviteľom, ktorí navštívia územie SR sa ochrana poskytuje v súčinnosti so zahraničnými bezpečnostnými službami.

Na vykonávanie týchto činností má úrad ochrany k dispozícii príslušné materiálno technické vybavenie a policajtov špecializovaných na túto prácu.

Činnosti úradu vykonáva deväť špecializovaných odborov:

Organizačný a operačný odbor: zabezpečuje organizačné úlohy úradu. Na operačnom stredisku úradu je 24-hodinová služba, u ktorej sa sústreďujú informácie a hlásenia o pohybe chránených osôb a delegácií. Zároveň poskytuje osobným ochrancom informácie o mimoriadnych udalostiach a o bezpečnostnej situácii v miestach pobytu chránených osôb.

Odbor osobnej a technickej ochrany: zabezpečuje priamu osobnú a doprovodnú ochranu našich chránených osôb na území SR i v zahraničí a zahraničných chránených osôb na Slovensku. Epizodická ochrana zabezpečuje miesta pobytu a príjazdové trasy. Zabezpečuje ochranu určených osôb, zahraničných delegácií a určených objektov pred teroristickými útokmi, ktoré by sa mohli uskutočniť najmä formou nástražných výbušných systémov a ďalšími nebezpečnými prostriedkami. Samostatné opatrenia sú vykonávané pre zabezpečenie hygienicko-toxikologickej nezávadnosti potravín a nápojov. Ďalšou činnosťou odboru je zabezpečovanie utajovaného linkového spojenia určených osôb a opatrení na zabránenie ich nežiadúcimodposluchom. Taktiež zabezpečuje technické vybavenie pre zabezpečenie spojenia a výpočtovej techniky v rámci úradu.

Odbor dopravnej ochrany: vykonáva prepravu všetkých našich chránených osôb a zahraničných delegácií, ktoré navštívia SR. V spolupráci s policajnými útvarmi zabezpečuje policajný sprievod a dopravné trasy chránených osôb. Podľa dopravno-

bezpečnostnej situácie stanovuje obsadenie križovatiek a ciest príslušníkmi dopravnej polície. Zároveň zabezpečuje aj vykonávanie slávnostného sprievodu na motocykloch. Pre tieto účely disponuje úrad primeraným množstvom motorových vozidiel, vrátane pancierových limuzín. Sami vykonávame špeciálny výcvik vodičov a servisnú činnosť pre vozidlá, v ktorých sú prepravované chránené osoby.

Odbor ochrany určených objektov: vykonáva nepretržitú ochranu určených objektov, v ktorých majú pracovné sídlo chránené osoby. Kontrolujú a prehliadajú na vchodoch osoby, batožiny a ostatný materiál vnášaný a privázaný do úradov. Prezidentovi SR trvalo chránia jeho bydlisko. U ostatných určených osôb sa kontrola bydliska vykonáva v určitých časových intervaloch.

Odbor operatívnej ochrany: má za úlohu získavať informácie o potenciálnych páchateloch teroristických útokov na určené osoby, na ich rodinných príslušníkov, na určené objekty, na zahraničné delegácie a misie. Preverujú sa anonymné oznámenia. Prítom sa úzko spolupracuje s kriminálnou políciou, pracoviskami boja proti terorizmu a spravodajskými službami SR.

Odbor ochrany diplomatických misií : zabezpečuje ochranu objektov diplomatických misií a rezidií cudzích štátov na území SR v zmysle Viedenských dohovorov. Ochrana je vykonávaná nepretržitým výkonom služby, formou pevných a pohyblivých hliadok. Podľa závažnosti vývoja medzinárodnopolitickej a bezpečnostnej situácie posilňujeme výkon služby pri jednotlivých objektoch.

Odbor služobnej prípravy a styčných dôstojníkov: zabezpečuje klasický i špeciálny výcvik zo streleckej a fyzickej prípravy všetkých policajtov úradu; na úseku styčných dôstojníkov zabezpečuje komunikáciu, súčinnosť a spoluprácu s orgánmi štátnej a verejnej správy a právnickými alebo fyzickými osobami, v tejto súvislosti koordinuje činnosti služieb úradu ochrany

Odbor ochrany Ústavného súdu a misií v Košiciach: zabezpečuje ochranu Ústavného súdu a konzulárnych úradov v Košiciach a Prešove.

Odbor špeciálnej ochrany: je vytvorený pre potreby ochrany Špeciálnej prokuratúry a Špeciálneho súdu. Ďalej zabezpečuje špeciálne činnosti pre delegácie, napr. ostreľovačov a zásahové skupiny.

O prácu v útvare sa môžu uchádzať policajti najmenej s dvojročnou praxou v zbere, ktorí následne prejdú osobitným výberovým konaním.“(<https://www.minv.sk/?policia>).

Shrnutí: Na Slovensku zajišťuje ochranu ústavních činitelů Úrad pre ochranu ústavných činiteľov a diplomatických misií MV SR. Pochopitelně odráží společnou česko-slovenskou historii, což je evidentní nejen z organizační struktury, ale také z personálních kritérií. Na rozdíl od OS PČR zajišťuje slovenský úřad ochranu také prezidentovi SR, a rovněž ochranu diplomatických misí.

6.5 Městský stát Vatikán - PontificalSwissGuard - Papežská Švýcarská garda

Papežská švýcarská garda oficiálně vznikla roku 1506, je tak nejstarší ochrannou službou na světě. Již papež Sixtus IV. se koncem 15. století spojil s několika kantony švýcarské konfederace, požádal o švýcarské vojáky a nechal postavit kasárna na Via Pellegrino. Jeho nástupce Inocenc VIII. chtěl gardisty využít v boji proti milánskému vévodovi. Významný pro dějiny gardy je zejména papež Julius II., který požádal o poskytnutí stálé dvousetčlenné posádky švýcarských gardistů. Prvních 150 mužů dorazilo do Říma 22. ledna 1506 po tříměsíčním pochodu a toto datum je pokládáno za oficiální datum vzniku papežské gardy. Prvním a nejnámějším činem švýcarské gardy byla obrana Říma 6. května 1527 proti vojsku Karla V. Při tzv. „Plenění Říma“ pouhých 189 mužů bránilo papeže před španělskou armádou s mnoha tisíci vojáky. Umožnili Klementu VII. (1523–1534) uprchnout do bezpečí, přestože většina (147 mužů) byla pobita; přežili jen ti, kteří papeže eskortovali do nedaleké pevnosti Andělský hrad. Jednou z podmínek dobyvatelů bylo kromě darů finančních i hmotných také rozpuštění zbytků Švýcarské gardy.

Ta byla obnovena až v roce 1548 za

Pavla III. (https://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0v%C3%BDcarsk%C3%A1_garda#Pape%C5%B5sk%C3%A1_%C5%A1v%C3%BDcarsk%C3%A1_garda).

Papežská švýcarská garda poskytuje bezpečnostní služby (kontrola návštěvníků, bezpečnostní povinnosti, strážní služba a osobní ochrana) a čestné služby (diváci, recepce, svaté mše). Hlavním úkolem sboru je neustále sledovat bezpečnost Svatého otce a jeho bydliště. Další povinnosti podle tohoto ustanovení jsou:

- doprovázet Svatého otce na jeho cestách
- ochrana kolegia kardinálů
- stráž u vstupů do Vatikánu
- vykonávat další bezpečnostní a čestné služby

Podmínky pro uchazeče o přijetí

- Katolická víra

Švýcarští gardisté jsou praktikujícími katolíky. Pracují denně v srdci římské kurie, neustále se setkávají s lidmi na pouti do hrobky prince apoštolů a účastní se liturgických oslav ve Vatikánu. Je pochopitelné, že jejich náboženská víra je "vizitkou" svatého Otce.

- Švýcarská národnost

Předpokladem pro vstup do sboru je švýcarská národnost. Kandidáti musí být schopni se integrovat do sboru, aby byl zachován typický švýcarský charakter. Od kandidátů se proto očekává mimo jiné silná láska k vlasti.

- Zdravotní předpoklady

Všichni žadatelé o místo ve švýcarské gardě prošli již před přihlášením lékařskou prohlídkou ve Švýcarsku, a souhlasí s dalšími důkladnými lékařskými vyšetřeními včetně psychologického testu. Ke gardě jsou přijímáni pouze naprosto zdraví uchazeči.

- Reputace

Ti, kdo mají na starosti papežovu bezpečnost, musí mít bezúhonnou pověst.

- Dokončená vojenská služba ve švýcarské armádě

Povinná dvouletá služba ve Švýcarské gardě je příliš krátká na to, aby obsáhla vyčerpávající základní výcvik. Z tohoto důvodu musí uchazeči o službu v gardě mít již vojenské dovednosti, které mohou získat ve švýcarské armádě. Přestože garda s armádou nespolupracuje, používá stejný vojenský jazyk jako švýcarská armáda a sdílí i systém disciplíny.

- Profesionální výcvik

Pro službu je třeba vhodných, nadšených a zkušených kandidátů. Dobrým ukazatelem těchto kvalit jsou odborné dovednosti. Uchazeč tedy musí mít minimálně tříleté odborné vzdělání, ve výjimečných případech je povolen dvouletý výcvik s mimořádným prospěchem.

- Pouze muži

Členové gardy jsou ubytováni ve dvou nebo třílůžkových pokojích. Ze začátku bydlí v kasárnách. Mezi jednu z hodnot gardy patří víra v přátelství mezi mladými svobodnými muži. Smíšený sbor není pro službu a život v komunitě vhodný.

- Celibát

Členové gardy jsou povinni žít ve Vatikánu a možnosti pro socializaci jsou velmi omezené. K dispozici je jen málo apartmánů. Aby se člen gardy mohl oženit, musí mu být nejméně 25 let, musí sloužit alespoň tři roky, zaváže se sloužit další tři roky a má alespoň hodnost desátníka.

- Věkové omezení

Sbor švýcarské gardy je mladý. Z důvodu, že starší uchazeči se obtížněji integrují, je věk uchazečů omezen na kandidáty pod 30 let věku. Za určitých podmínek je však povoleno bývalým členům gardy vrátit se do sboru.

- Výcvik

Obzvláště v bezpečnostním sektoru je třeba neustále sledovat vývoj a moderní technologie. Uniformu by měl nosit dobře vzdělaný a sebevědomý mladý muž.

Během pětítýdenního výcviku je uchazeč vzděláván v různých oblastech. Důraz je kladen na pochodová cvičení a výuku italského jazyka.

Pochodová cvičení zahrnují pozdrav, pochod sám a ve formaci, různé obraty a samozřejmě manipulaci s halapartnou. Intenzivní kurz italštiny během prvních 5 týdnů zajistí, že nováček je schopen komunikovat v několika větech, je tedy na mezinárodní úrovni A1.

Souběžně s kurzem sebeobrany cvičí uchazeči techniky omezování a zneškodnění.

Na konci každého týdne je zkouška z místní znalosti apoštolského paláce a osobní znalosti jednotlivých úřadů ve Vatikánu.

Člen gardy se musí neustále vzdělávat. Během služby je podrobován různým prohlídkám a přezkoušením. Vedle teoretických zkoušek, je jednou za rok povinná i zkouška fyzické zdatnosti.

Gardisté, kteří mají dokončený třetí rok služby, mají možnost absolvovat kurz, a stát se certifikovaným bezpečnostním specialistou.

(<http://www.guardiasvizzera.va/content/guardiasvizzera/en.html>)

Shrnutí: Vatikánská švýcarská garda je nejstarší ochrannou službou na světě. Příslušníkem se může stát pouze svobodný Švýcar, katolík, muž, ve věku 19–30 let a vyšší než 174 cm. Musí dokončit základní výcvik ve švýcarské armádě a mít středoškolské nebo odborné vzdělání.

6.6 Švédské království–Säkerhetspolisen

Historie ochrany ústavních činitelů

Odbor pro ochranu ústavních činitelů vznikl po vraždě premiéra Olofa Palmeho v roce 1986. Před touto tragédií byla ochrana ústavním činitelům poskytována buď bezpečnostní službou, nebo městskou policií ve Stockholmu. Po atentátu na předsedu vlády vláda jmenovala komisi, která prověřila organizaci ochrany ústavních činitelů. Dle zjištění komise nesla za atentát plnou zodpovědnost bezpečnostní služba.

Počáteční fáze zahrnovaly stanovení rámce pro provádění činností. V této souvislosti nově vznikající odbor studoval obdobné celky v jiných zemích. V roce 1989 byla zahájena činnost odboru pro ochranu ústavních činitelů bezpečnostní služby.

Odbor se samozřejmě nestále vyvíjí. Významná změna nastala po vraždě ministryně zahraničí Anny Lindhové v roce 2003. Zpráva následné vládní komise vedla k rozšíření působnosti bezpečnostní policie. Mimo jiné byly jasně definovány pokyny pro činnost, pokud jde o osobní bezpečnost osob ve vládě, kteří nemají trvalou ochranu.(<https://www.sakerhetspolisen.se/en/swedish-security-service/dignitary-protection/close-protection-officers.html>)

Význam plánování a spolupráce

Ochrana ústavních činitelů se do značné míry opírá o plánování a provádění různých ochranných opatření. V podstatě se dá říct, že úspěch jakékoli činnosti odboru ochrany ústavních činitelů závisí na pečlivém plánování.

Těsná spolupráce mezi všemi zúčastněnými stranami zvyšuje šance, že operace budou probíhat bez problémů a v důsledku toho budou co nejméně zasahovat do soukromí chráněné osoby a jeho práce. Je také jasné, že pro úspěch je zásadní rozsáhlá spolupráce mezi odborem pro ochranu ústavních činitelů a místními policejními orgány, stejně jako s dalšími bezpečnostními složkami. Při zahraničních cestách je nutný kontakt s řadou orgánů a organizací v hostitelské zemi.

Bezpečnostní služba rovněž úzce spolupracuje s ministerstvem zahraničních věcí a královským soudem. Státní návštěvy zahraničních hodnostářů ve Švédsku jsou vždy plánovány v součinnosti s ministerstvem zahraničních věcí.

Součinnost policie a bezpečnostní služby

Existuje celá řada bezpečnostních opatření, za něž odpovídá bezpečnostní služba, zatímco jiné spadají do působnosti místních policejních orgánů.

Bezpečnostní služba je zodpovědná za:

- rozhodování o celkové struktuře opatření ochrany ústavních činitelů - osobní ochrana a bezpečnost lokality
- kontakt s chráněnou osobou a jeho zástupcem – informovanost o programu, potenciálních hrozbách a rizicích
- informování policistů zapojených do operací
- poskytnutí technického zajištění
- operativní činnost při osobní ochraně

Místní policejní orgány jsou zodpovědné za zajištění bezpečnosti lokality, tzn. monitorování míst a cestovních tras, poskytování policejní eskorty a dalších aspektů služeb ochrany. (<https://www.sakerhetspolisen.se/en/swedish-security-service/dignitary-protection/close-protection-officers.html>)

Osobní ochrana

Od vraždy bývalé švédské ministryně zahraničních věcí Anny Lindhové v roce 2003 se počet osobních ochránců zhruba zdvojnásobil. Služba dnes zaměstnává přibližně 140 osobních ochránců. Toto zvýšení bylo způsobeno nejen změnami v působnosti, ale také změnami pracovních metod, např. častější ochrana těch činitelů, kteří nemají nárok na trvalou ochranu.

Požadavky pro uchazeče o službu v odboru ústavních činitelů

Osobní ochránce má za úkol především zajistit chráněné osobě ochranu před jakýmkoli druhem násilí. Při hrozícím útoku nebo jakékoliv jiné formě napadení musí ochránce vědět, jak zvládnout situaci. To vyžaduje silné fyzické, psychologické a osobnostní dovednosti.

Všichni osobní ochránci jsou vyškoleni policisté s minimálně čtyřletými zkušenostmi (včetně kurzu v Národní policejní akademii). Při náboru absolvují komplexní testy zaměřené na osobnost, fyzickou kondici, zrak, intelektuální dovednosti, manipulaci se zbraněmi, řidičské dovednosti a schopnost posoudit různé typy situací.

K tomu, aby se kvalifikovali jako osobní ochránci, musí také absolvovat deset týdnů intenzivního výcviku, po němž následuje další roční výcvik. Povinné jsou každoroční testy fyzické kondice a dalších potřebných dovedností. Služba osobního ochránce je dočasná s tím, že po dobu výkonu jsou uvolněni ze svého stálého místa u policie. (<https://www.sakerhetspolisen.se/en/swedish-security-service/dignitary-protection/close-protection-officers.html>)

Shrnutí: Ochrana ústavních činitelů včetně členů královské rodiny ve Švédsku spadá do kompetence bezpečnostní služby. Bezpečnostní služba jako celek zaměstnává cca 1200 osob, má mimo jiné vlastní protiteroristickou jednotku, kontrarozvědku, pyrotechnickou jednotku. Není tedy součástí organizační struktury policie, s policií však úzce spolupracuje. Odbor osobní ochrany je pouze jednou ze součástí bezpečnostní služby, zaměstnává 140 osobních ochránců, které si bezpečnostní služba od policie „najímá“ na dobu určitou. Od uchazečů o post osobního ochránce je vyžadována čtyřletá praxe u policie a absolvovaný kurz na policejní akademii. Po dobu služby u bezpečnostní policie je ochránce uvolněn ze svého místa u policie, kam se po skončení kontraktu vrací. Výcvik osobního ochránce trvá 10 týdnů.

6.7 Kanada - Royal Canadian Mounted Police - Protective Policing Services

Ochranná služba RCMP odpovídá za:

- více než 125 velvyslanectví a vysokých úřadů v hlavním městě;
- ochranu cca 500 zahraničních diplomatů;
- přibližně 500 zastupitelských úřadů;
- bezpečnost přibližně 500 návštěv zahraničních hodnostářů a chráněných osob ročně;
- monitorování přibližně 600 demonstrací ročně;
- zajištění speciálně vycvičených policistů na palubách určitých v Kanadě registrovaných letadel

Přehled

Ochranná služba RCMP je součástí federálních služeb, zajišťovaných Kanadskou královskou jízdnicí. V 50. a 60. letech minulého století, byli ústavní činitelům a významným návštěvám přidělováni k ceremoniálním i ochranným účelům členové RCMP.

Ochranná služba RCMP jako celek vznikla až v 70. letech.

Útvar se stará o ochranu kanadských a zahraničních hodnostářů, osob určených ministrem pro veřejnou bezpečnost, významných akcí pořádaných v Kanadě, a kanadských leteckých dopravců.

Kanadští představitelé

Za osobní ochranu generálního guvernéra, premiéra, jejich rodiny a bezpečnost bydliště při výkonu oficiální funkce i v soukromí odpovídá RCMP. Při zahraničních cestách jsou doprovázeni členy ochranné služby. Ochránci zajišťují komunikaci s tamními bezpečnostními složkami tak, aby byla zajištěna odpovídající ochrana.

Bezpečnostní standardy odpovídají vysokým pozicím. Generální guvernér reprezentuje hlavu států, premiér je hlavou vlády.

RCMP zpracovává bezpečnostní požadavky a předkládá generálnímu guvernérovi a premiérovi doporučení s ohledem na zajištění efektivní ochrany; ta zahrnuje také bezpečnost při přepravě. Z bezpečnostních důvodů RCMP požaduje, aby byla letecká přeprava realizována vládními letadly.

Ochranná služba dále zodpovídá za bezpečnost soudců Nejvyššího a Federálního soudu, stejně jako za bezpečnost ministrů Federální vlády. Chrání také významné objekty, jako je parlament, rezidence generálního guvernéra a Nejvyšší soud. Součástí ochranné služby je i odbor dopravy, zodpovědný za zajištění provozu v hlavním městě.

Zahraniční návštěvy

Zahraniční návštěvy s nárokem na mezinárodní ochranu, jako jsou hlavy států, vlády a zahraniční diplomaté, mají během pobytu v Kanadě zajištěnou ochranu.

Významné události

Ochranná služba se stará o bezpečnost důležitých národních či mezinárodních událostí, pořádaných Federální vládou, včetně královských návštěv a mezinárodních summitů. RCMP může být pověřena zajištěním bezpečnosti určitých událostí, např. Olympijských či Paralympijských her.

Ochrana kanadských leteckých dopravců

V roce 2001 uzavřena RCMP dohodu s Canadian Air Transport Security Authority (CATSA) o zajištění policistů se speciálním výcvikem na palubách určených, v Kanadě registrovaných, letounů.

Program ochrany kanadských leteckých dopravců Canadian Air Carrier Protective Program (CACPP) vznikl v souvislosti s událostmi z 11. září 2001. Ochranná služba je zodpovědná za rozmístění policistů na palubách vybraných vnitrostátních a mezinárodních letů.

Kvalifikační předpoklady pro uchazeče o službu u RCMP

RCMP hledá vysoce motivované týmové hráče, kteří vynikají vůdcovskými schopnostmi. Od všech uchazečů se očekává naplnění základních hodnot RCMP (integrita, poctivost, profesionalita, pochopení, respekt a zodpovědnost).

Během přijímacího řízení je nutno doložit určité dokumenty a souhlasit s určitými podmínkami.

Délka přijímacího řízení je různá. Závisí mimo jiné na tom, jak rychle dodá uchazeč potřebné, správně vyplněné, dokumenty, počet míst, kde žil; a pokud se uchazeč zdržoval v zahraničí, může to přijímací proces prodloužit.

Předpoklady pro přijetí k RCMP

- kanadské občanství nebo status rezidenta. Rezidenti musí v Kanadě pobývat minimálně deset po sobě jdoucích let.
- věk v době přihlášení minimálně 19 let
- dokonalá angličtina či francouzština
- platný neomezený řidičský průkaz
- dokončené středoškolské vzdělání
- fyzické a duševní předpoklady
- bezvadný zrak a sluch
- fyzická zdatnost
- připravenost nosit zbraň a použít ji
- ochota strávit 26 týdnů na škole RCMP Academy v Regina, Saskatchewan
- ochota se přestěhovat kamkoliv v rámci Kanady
- ochota pracovat včetně víkendů a svátků
- ochota přijmout restrikce, co se týče tetování a piercingu

Policista musí mít dobrý charakter. Na několika stupních během procesu náboru jsou uchazeči informováni o standardech chování, které se od nich budou jako od policisty RCMP očekávat. Jako policisté budou mít významnou úlohu při budování a udržování důvěry veřejnosti tím, že budou dodržovat nejvyšší etické normy jak při plnění svých povinností, tak i v době mimo službu.

Uchazeč o službu v RCMP nesmí:

- mít jakékoliv otevřené řízení před trestním soudem.
- být pravomocně odsouzen za trestný čin
- účastnit se závažné trestné činnosti (vražda; zabití; sexuální útok; výroba nebo distribuce dětské pornografie; sexuální vykořisťování, násilí, zneužívání nebo zanedbávání vůči dětem a / nebo zranitelným dospělým; terorismus; účast v

organizované zločinecké skupině; obchodování, dovoz, nezákonná výroba nebo nezákonné pěstování nelegálních drog; loupež; jakýkoli trestný čin spáchaný s maskou a / nebo se zbraní.

- rizikové chování a činnosti zahrnují také užívání drog / steroidů, krádež, prostituci, obtěžování za účelem prostituce, agresivitu a riskantního řízení.
- být propuštěn pro závadné chování z jiného bezpečnostního sboru
- osobní bankrot nebo návrh na exekuci(<http://www.rcmp-grc.gc.ca/pp/index-eng.html>)

Shrnutí: Ochranná služba Královské kanadské jízdní policie zodpovídá za bezpečnost kanadských a zahraničních hodnostářů, královské rodiny, osob určených ministrem pro veřejnou bezpečnost. Zajišťuje také bezpečnost při významných akcích pořádaných v Kanadě. Do její kompetence spadá i služba Air Marshals. Jako jediná ze zkoumaných služeb netrvá na tom, aby byl uchazeč občanem Kanady, dostačující je statut rezidenta a nepřetržitý pobyt v Kanadě po dobu 10 let. Nemusí mít také zkušenosti z ozbrojených složek. Výcvik zajišťuje po dobu 26 týdnů policejní akademie RCMP.

KOMPARACE PERSONÁLNÍCH POŽADAVKŮ A PŘIJÍMACÍCH ŘÍZENÍ

7.1 Specifika personálních požadavků a přijímacího řízení v ČR a u zahraničních služeb

Autor pro zpřehlednění situace uvádí základní specifika přijímacích řízení a personálních požadavků v tabulce, která porovnává 5 základních požadavků na uchazeče o službu u ochranné služby v jednotlivých zemích, uvedených v kapitole 6.

Porovnávanými požadavky jsou:

- Musí být uchazeč o službu v ochranné službě aktivním policistou či vojákem?
- Minimální délka praxe v ozbrojených složkách
- Minimální požadované vzdělání pro přijetí
- Délka výcviku
- Musí uchazeč projít dalším speciálním výběrovým řízením kromě standardního?

Tabulka č. 1 Personální požadavky a výběrová řízení

	Policista	Délka praxe	Vzdělání	Délka výcviku	Speciální výběrové řízení
Česko	ano	3 nebo 5 let	SŠ nebo VŠ (podle pozice)	12 měsíců	ano (podle pozice)
Slovensko	ano	2 roky	SŠ nebo VŠ (podle pozice)	12 měsíců	ano (podle pozice)
Rakousko	ano	nepožaduje se	středoškolské	6 měsíců	ano
Německo	ano	neuvádí se	středoškolské	3 roky, je součástí VŠ studia	ano
Polsko	ne	nepožaduje se	středoškolské	utajovaná skutečnost	ano
Švédsko	ano	4 roky	středoškolské	10 týdnů na policejní akademii	ano
Kanada	ne	nepožaduje se	středoškolské	26 týdnů	ne
Vatikán	ne	dokončená povinná vojenská služba	středoškolské	5 týdnů	ano

Zdroj: autor

7.2 Komparace personálních požadavků a přijímacího řízení v zahraničí a v České republice

Z tabulky uvedené v kapitole 7.1 vyplývá, že většina srovnávaných zemí požaduje, aby uchazeč byl příslušníkem policie.

Pouze ve třech zemích se mohou k ochranné službě hlásit i uchazeči z civilního zaměstnání.

Ve všech zemích je nutné minimálně středoškolské vzdělání. Ve třech zemích je od uchazečů požadována praxe v ozbrojených složkách, tato doba je různá (2 – 5 let).

S výjimkou Kanady musí uchazeč o službu v odboru ochrany projít kromě klasického přijímacího řízení také speciálním výběrovým řízením, které má za úkol prověřit fyzickou i psychickou odolnost uchazeče.

Po absolvování přijímacího řízení následuje ve všech srovnávaných zemích další odborný výcvik. Tento se ve své délce v jednotlivých zemích velmi liší (od pěti týdnů až po tři roky). Ve dvou zemích je součástí výcviku získání vysokoškolského diplomu.

ŽENY U OCHRANNÝCH SLUŽEB

8.1 Ženy u ochranných služeb v zahraničí

Při sbírání podkladů pro komparaci útvarů pro ochranu ústavních činitelů v zahraničí bylo překvapivým zjištěním, kolik žen slouží jako osobní ochránkyň. Při podrobnějším zkoumání autor zjistil, že napříč světem jsou policistky přímo pobízeny, aby se staly členkami nejen těchto speciálních útvarů (v některých zemích jsou jim například i přizpůsobeny fyzické testy). Za všechny země mohu jmenovat například Spojené státy americké, kde probíhá konstantní nábor žen na pozici osobních ochránkyň prezidenta.

Ve střední Evropě (a vlastně v EU celkově) je situace co do zaměstnávání žen jako osobních ochránkyň velmi podobná situaci u nás. Osobní ochránkyň ve střední Evropě v podstatě neexistují. Samozřejmě, u odborů ochrany slouží ženy, stejně jako tomu i u nás, nicméně na elitní pozici osobního ochránce jsou vybíráni muži. Proč tomu tak je? Je to snad tak, že ženy ve střední Evropě mají horší fyzickou kondici než v jiných zemích? Pokud žena zvládla fyzické testy i psychologická vyšetření, kterými musí projít každý uchazeč o službu u odborů ochrany, neexistuje objektivní důvod, aby se nestala osobní ochránkyň.

Autor se domnívá, že není v zájmu vedení odborů ochrany zaměstnávat na tuto pozici ženy. Protože však nelze odmítnout uchazeče kvůli pohlaví, upravují se tabulky pro přijímací řízení „na míru“ tak, aby byly ženy automaticky vyřazeny (například jedním z kritérií polského SOP je výška uchazeče 175 cm, což samozřejmě znamená automatické vyřazení pro cca 80% žen; v České republice je minimální požadovaná výška pro pozice osobních ochránců dokonce 180 cm).

Naprosto jiná je situace co do pozice žen jako osobních ochránkyň u států, které jsou či v historii byly konstituční monarchií. Příkladně Kanada, Británie, Švédsko, Norsko, Austrálie. Ve všech těchto zemích najdeme policistky v mnohem vyšším procentu nejen na těch nejvyšších pozicích; ženy zde zastávají i funkce, jež jsou v upjatých zemích vyhrazené jen mužům - pyrotechnik, motorizovaná hlídka, a také osobní ochránce.

Potřeba ženské osobní ochránkyne je samozřejmě logicky spjata s potřebou ochrany členek královských rodin; nicméně například britský ministerský předseda Cameron měl osobní ochránkyni – ženu.

Autor zastává názor, že celou situaci způsobuje pouze setrvačnost, jež je typickým rysem maskulinního vedení. („Pokud něco funguje, tak to necháme běžet.“) Přitom bez inovací se neobejdeme v žádném oboru, v žádné instituci.

8.2 Ženy u Ochranné služby PČR

Zákon 361/2003 Sb. O služebním poměru jasně definuje, že je striktně zakázána jak přímá, tak nepřímá diskriminace z důvodu pohlaví. „§ 77

Povinnosti v oblasti péče o příslušníky

(1) Bezpečnostní sbor ani příslušník nesmí výkonu práv a povinností vyplývajících ze služebního poměru zneužívat k újmě jiného účastníka služebního poměru nebo k ponižování jeho lidské důstojnosti.

(2) Ve služebním poměru je zakázána přímá i nepřímá diskriminace z důvodů pohlaví, sexuální orientace, jazyka, náboženského vyznání nebo víry, politického nebo jiného smýšlení, členství v odborových organizacích a jiných sdruženích, majetku, rodu, rasy, barvy pleti, národnosti, etnického nebo sociálního původu, věku, těhotenství a mateřství, manželského a rodinného stavu, povinností k rodině. Obtěžování a sexuální obtěžování se považuje za formu diskriminace; za diskriminaci se považuje i jednání zahrnující podněcování, navádění anebo vyvolávání nátlaku směřujícího k diskriminaci.

(3) Za přímou diskriminaci se pro účely tohoto zákona považuje jednání, v jehož důsledku bylo, je nebo by mohlo být z důvodu uvedeného v odstavci 2 s příslušníkem zacházeno nevýhodněji než s jiným příslušníkem ve srovnatelné situaci.

(4) Za nepřímou diskriminaci se pro účely tohoto zákona považuje zdánlivě nediskriminační jednání, které znevýhodňuje příslušníka vůči jinému na základě důvodů uvedených v odstavci 2.

(5) Obtěžováním se rozumí jednání, které je jiným příslušníkem oprávněně vnímáno jako nevíтанé a jehož záměr nebo důsledek vede ke snížení důstojnosti fyzické osoby nebo k vytváření nepřátelského nebo ponižujícího prostředí.

(6) Sexuálním obtěžováním se rozumí nežádoucí jednání sexuální povahy v jakékoli formě v době služby, které je jiným příslušníkem oprávněně vnímáno jako nevíтанé a jehož záměr nebo důsledek vede ke snížení důstojnosti fyzické osoby nebo k vytváření nepřátelského nebo ponižujícího prostředí anebo které může být oprávněně vnímáno jako podmínka pro rozhodnutí, která ovlivní výkon práv a povinností vyplývajících ze služebního poměru. Sexuální obtěžování se považuje za diskriminaci na základě pohlaví.

(7) Za diskriminaci se nepovažuje postup, kdy bezpečnostní sbor prokáže věcný důvod spočívající v předpokladech nebo požadavcích na výkon služby, které jsou pro výkon této služby nezbytné, nebo zvláštní povaze služby, kterou má příslušník vykonávat; účel sledovaný takovou výjimkou musí být oprávněný a požadavek přiměřený.

(8) Bezpečnostní sbor je při vytváření podmínek výkonu služby povinen zajišťovat rovné zacházení se všemi příslušníky, zejména pokud jde o odbornou přípravu a dosažení služebního postupu, odměňování, jiná peněžítá plnění a plnění peněžité hodnoty. Za nerovné zacházení se nepovažuje postup podle odstavce 7.

(9) Dojde-li ve služebním poměru k porušení práv a povinností vyplývajících z rovného zacházení jiným jednáním než rozhodnutím služebního funkcionáře, má příslušník právo domáhat se u soudu, aby bylo upuštěno od tohoto porušování, aby byly odstraněny jeho následky a aby mu bylo dáno přiměřené zadostiučinění, toto právo má příslušník i v případě, že jeho služební poměr již skončil. Výši náhrady určí soud s přihlédnutím k závažnosti vzniklé újmy a okolnostem, za nichž k porušení práv a povinností došlo.

(10) Bezpečnostní sbor nesmí postihovat příslušníka nebo jej znevýhodňovat proto, že se zákonným způsobem domáhá svých práv a nároků, které pro něj vyplývají ze služebního poměru. Postihovat či znevýhodňovat nelze ani osobu, která příslušníka v řízení zastupuje.“(<https://zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#cast6>)

Policie ČR se jako organizace problematice rovného přístupu k ženám a mužům věnovala pravděpodobně naposled v roce 2010, kdy shledala, že napříč republikou slouží u policie necelých 15% žen, a ve vedoucích pozicích je pak zhruba 5% žen. Toto číslo je ve srovnání s celoevropským průměrem, jak autor uvádí v následující kapitole, nízké.

(<https://www.policie.cz/clanek/postaveni-zen-v-policii-cr.aspx>)

Usilovat o stejné kvantitativní zastoupení žen a mužů ve výkonu služby je dle autora mínění nesmyslné a pokrytecké. Jak dobře by tento model, kterého se snaží dosáhnout například v Austrálii, mohl efektivně fungovat? Kolik žen, a jak dobře, by například vykonávalo práci těžkooděnce u Speciální pořádkové jednotky. Na druhé straně je však tristní, že drtivá většina z oněch 15% policistek slouží u „tradičních“ útvarů (např. dopravní či cizinecká policie). U elitních útvarů ženu najdeme jen zřídka, a na elitní pozici v podstatě vůbec. Autor se domnívá, že by se ve vedoucích funkcích a na specializovaných pozicích mělo usilovat o větší procentuální zastoupení žen. Této skutečnosti by měla být přizpůsobena nejen personalistika, ale i přijímací řízení. Tím není myšleno jakési „zjednodušování podmínek“ (tak, jak to chápe většina mužské populace), ale spíše poskytnutí rovných příležitostí.

8.3 Srovnání situace u nás a v zahraničí

. Tématu zaměstnávání žen u policejních sborů se ve své obsáhlé studii *Women in police services in the EU* věnovaly autorky v roce 2012. Studie je i po sedmi letech od svého vzniku velmi zajímavým materiálem a autor nepředpokládá, že by se na tomto poli situace změnila natolik, aby byly její výsledky neaktuální.

Procentuální zastoupení žen v řadách policejních sborů je dle výsledků studie 19,48 %. Rozdíly jsou ovšem obrovské – zatímco v Estonsku, Švédsku či Nizozemí se toto číslo pohybuje kolem 30%, Rakousko či Rumunsko zaměstnává pouhých cca 12 % žen. Co se týče žen – policistek ve vedoucích pozicích, je ostudné, že v mnohých státech Evropské unie ženy ve vedení útvarů nejsou. Lze se jen dohadovat, čím může být tato situace způsobena. Z uváděné studie jasně vyplývá (a dotazované policistky to v dotaznících samy potvrzují), že přijímací řízení je ve všech zemích specifikováno i pro ženy, a oficiálně je jim tedy vycházeno vstříc. Otázkou je, zda je toto přijímací řízení převáděno skutečně do praxe, nebo zda se ve věcech přijímání žen projevují tradiční mužské předsudky. Může se jednat o předsudky typu „žena není schopna vykonávat zodpovědnou práci, protože je emočně nestabilní“, „jedná se o rizikové zaměstnání a mohlo by dojít k ohrožení poslání ženy“ atd.

(http://ispc.gencat.cat/web/.content/home/women_in_police_services_eu_2012.pdf)

Co se týká přijímacího řízení, nelze dle autora na základě této studie a zjištěných skutečností konkretizovat jakýkoliv zřejmý důvod pro daný stav věci. V každé ze zkoumaných zemí je zastoupení u policejních složek zcela různorodé a nesouvisí ani s historickými a politickými souvislostmi.

ZHODNOCENÍ STAVU PODMÍNEK PRO PŘIJETÍ K ÚTVARU A MOŽNOSTI ZDOKONALENÍ PERSONÁLNÍCHČINNOSTÍ

9.1 Personalistika u OS PČR

Personalistika u Ochranné služby PČR je zatížena nutností vypisování standardních výběrových řízení stejných jako u ostatních útvarů PČR.

Dále jde o to, že personální činnosti se v současnosti výrazně změnily, dalo by se prakticky říct, že personalistika je vědním oborem. Proto se jí u většiny soukromých firem zabývá tým vystudovaných profesionálů, kteří jsou neustále vzděláváni a sledují nejnovější trendy pro získávání nových pracovníků. I tak je tato činnost při současné situaci na trhu práce velmi obtížná, a řada soukromých firem neustále bojuje s nedostatkem kvalitních pracovních sil.

Zdá se, že situaci příliš neřeší ani specializované personální agentury, a nejednou je jedinou možností, jak zajistit lidské zdroje, využití zahraničních pracovníků (což u policie v současné době nepřichází v úvahu).

Personálními činnostmi u policie se často zabývají například bývalí policisté, kteří tak dále našli uplatnění v řadách policie jako občanští zaměstnanci. Těmto však velmi výrazně chybějí zkušenosti, vzdělání a všeobecný přehled v moderních trendech HR.

Autor tímto rozhodně nechce znevažovat práci a profesionalitu kolegů personalistů, pouze poukazuje na současný stav. Přesto se v této struktuře a za této situace najdou výjimky. S jednou z nich má autor osobní zkušenost, a ač se jedná o člověka bez předchozího vzdělání v HR (příklad bývalého policisty, který se personální činností začal zabývat až po ukončení služebního poměru jako občanský zaměstnanec), považuje ho autor za velkého odborníka a profesionála v oboru. Tento personalista je jedním z nejvstřícnějších, a pro přijetí nového uchazeče je ochoten dělat věci daleko nad rámec svých povinností.

9.2 Hodnocení dalšího vzdělávání policistů u OS PČR

U policie obecně, tím pádem i u ochranné služby, je další vzdělávání policistů umožněno, lze s policií uzavřít smlouvu o vysokoškolském studiu a čerpat studijní volna mimo řádnou dovolenou. Součástí smlouvy je ovšem dohoda o délce služby po dokončení studia. Je smutnou skutečností, že většina policistů volí studium na soukromých vysokých školách, kde musí hradit školné ze svých prostředků. Státní vysoké školy by dle autora měly pro státní zaměstnance poskytnout jisté benefity, zejména větší možnost volby odborných oborů formou kombinovaného studia.

Koncepce dalšího vzdělávání a osobnostního rozvoje v podstatě neexistuje. Jsou sice vypisovány např. jazykové kurzy, škála dalšího vzdělávání je však velmi omezená.

Další vzdělávání je umožňováno pouze v případě získání pracovní pozice, na kterou je toto vzdělání nutné, např. kriminalistický technik, pyrotechnik atd. Autor se domnívá, že by bylo přínosem umožnit speciální vzdělávání v jednotlivých kurzech i policistům, kteří mají zájem o rozšíření znalostí.

9.3 Problematika a hodnocení přijímacího řízení

Současné možnosti přijímání nových policistů a jejich další postup v rámci organizace považuje autor za nepružné a neefektivní. Příkladem může být to, že některé pracovní pozice jsou svázány se vzděláním uchazeče.

Tímto se stává, že na určité pozici je člověk, který svým vzděláním sice splňuje tabulkové požadavky pro tuto práci, autor je však přesvědčen, že člověk s dlouholetou praxí by i bez požadovaného vzdělání stejnou pozici zastával minimálně stejně dobře, mnohdy i kvalitněji.

Přestože před rokem 1989 existovaly také požadavky na minimální vzdělání pro přijetí, ve srovnání se současným stavem byl dle autora kariérní řád propracovanější a více logický. Každý z policistů mohl na základě získaných praktických zkušeností a délky své praxe postoupit v systému tehdejší policie jak v pracovní pozici, tak i hodnostně, jelikož v této době se kladl větší důraz na délku praxe a zkušenosti.

Policie sama poskytovala jistý druh vzdělání, který byl sice použitelný pouze v rámci této složky, ale byl vyhovující, a případným uchazečům otevíral další možnosti v kariérním postupu; tím si vlastně policie zajišťovala loajalitu a personální stabilitu.

Je veřejným tajemstvím, že personální stav u všech složek policie je hluboko pod svým normálem, a nedostatek nově příchozích trápí všechny útvary napříč republikou. Uvnitř organizace pak dochází k situacím, kdy si jednotlivé útvary vzájemně „kradou“ příslušníky, a tím dochází k rivalitě a pokusům sabotovat přestupy mezi útvary. Dochází pak k takovým paradoxům, že byť uchazeč splňuje veškeré předpoklady pro absolvování výběrového řízení, musí účast v něm tajit před svým vedoucím. Mohlo by se totiž stát, že by se jeho vedoucí pracovník rozhodl znemožnit mu absolvování výběrového řízení například tím, že mu bezdůvodně sníží stupeň pracovního hodnocení, a to jen proto, aby si jej udržel u svého útvaru. Mnohdy dochází mezi jednotlivými útvary k neoficiálním dohodám o „nepřetahování si lidí“. Takovými dohodami je dle autora naprosto popřen spravedlivý systém výběrového řízení a to se logicky stává nefunkčním.

Každé přijímací řízení pro uchazeče z civilního sektoru je vypsáno pro policii jako celek, reflektuje tedy stále stav platný před rokem 1989. Policejní školství sice změnilo délku a metody výuky, avšak z tehdejších pohotovostních pluků a podpraporčických škol se nyní staly střední policejní školy, poskytující základní odbornou přípravu policistů. Toto jsou dle autora jediné změny. Systém centralizace, který se táhne policií po celou dobu její existence, a který je prokazatelně neefektivní, se nezměnil.

Občas se v jednotlivých krajích najde iniciativa a snaha personalistů o jisté zefektivnění přijímacího řízení (například iniciativa KŘP JM „Staň se policistou na den“), která ale nakonec narazí na již uvedený centrální systém policejního přijímání. Když už je uchazeč přijat pro konkrétní službu u policie, případně pro konkrétní útvar, ztrácí po dobu základní odborné přípravy kontakt se svou budoucí složkou; dalo by se říct, že útvar se o tohoto uchazeče nezajímá až do skončení základní odborné přípravy

Jednou z hlavních příčin neschopnosti naplnit stavy u policie je naprostá nekonkurenceschopnost oblasti finančního ohodnocení nových policistů. Tito nastupují se základním tarifním platem, který ani zdaleka neodpovídá nástupním platům a pobídkám existujícím v soukromém sektoru. Žádný z pracovníků v soukromém sektoru není nucen ke každodennímu studiu po tak dlouhou dobu.

V celé státní správě prakticky neexistuje jakýkoliv systém sociálních pobídek pro nově příchozí, ať už se jedná o možnosti náborového příspěvku, bezúročných půjček, získání služebního bytu apod. Je smutnou skutečností, že před rokem 1989 takovéto sociální pobídky stát svým policistům poskytoval, a dokonce garantoval. Dnes lze počítat pouze s příspěvkem na penzijní připojištění v minimální výši, a v poslední době i se znovuzavedeným Fondem kulturních a sociálních potřeb.

Za těchto podmínek stát od policistů požaduje služební přísahu, dodržování etického kodexu a práci i s nasazením vlastního života, a není ochoten mu umožnit kromě výjimek v podobě umělecké činnosti či učitelství jakýkoliv další přivýdělek. Autor ale kvituje snahu o zajištění rodin v případě úmrtí policisty. Toto nebylo dle autora dostatečně zajištěno, v roce 2018 však došlo k zásadním změnám. I když se nejedná o benefit poskytovaný příslušníkovi, rozhodně jde o důležitou součást personální politiky policie; případně zajištění rodiny je pro každého policistu velmi důležité.

9.4 Doporučení pro zdokonalení personálních činností

Z výše uvedených skutečností jednoznačně vyplývá, že centralizovaný systém personálního řízení je z dlouhodobého hlediska, a při současném vývoji v personálních činnostech špatnou volbou.

Autor je přesvědčen, že pro zlepšení situace na poli personalistiky je nutné neustálé vzdělávání a zdokonalování se personalistů v současných trendech a vývoji moderní personalistiky. Je nezbytné provádět (byť i s využitím externích firem) neustálý monitoring a průzkum situace na trhu práce s důrazem na vývoj společnosti a sociální jevy.

Konkrétní a cílenou kampaní je nutno motivovat personalisty k neustálému zlepšování se v oboru.

V neposlední řadě by bylo vhodné se zaměřit na promotion a propagaci policie, neboť současný stav ukazuje, že policie nevyužívá současných trendů v propagaci. V době, kdy sociální sítě ovládají většinu společnosti, je dle autorova názoru pro každou společnost, včetně represivních složek, dobrá PR činnost základem pro kvalitní personalistiku. Jen díky ní je možné změnit náhled většinové společnosti na práci u policie i na policii samotnou, a ukázat policii z jiného úhlu, než to dělají komerční média.

Dobrym príkladem takovéto pozitivní prezentace jsou v posledních několika letech videa vydávaná Ochrannou službou, ve kterých je představována práce u útvaru. Tato videa jsou volně dostupná ke zhlédnutí na sociálních sítích. Díky za tuto pozitivní prezentaci patří současnému řediteli Ochranné služby, brig. gen. JUDr. Jiřímu Komorousovi.

Aby ovšem mohli personalisté pracovat efektivně, je nutná změna celého systému řízení HR. Především by bylo nutno systém decentralizovat, umožnit práci na poli personalistiky v rámci krajů s ohledem na konkrétní potřeby jednotlivých služeb a útvarů policie v dané oblasti.

Autor navrhuje namísto celorepublikových kampaní typu „hledám parťáka“ kampaně šité na míru s využitím PR strategií, které budou konkrétně cíleny na získávání odborníků pro určitou pozici v rámci struktury policie.

Dle autorova názoru je zapotřebí zcela přepracovat systém odměňování a platovou politiku jako celek. V její současné podobě je zcela nekonkurenceschopná vůči soukromému sektoru.

Do systému sociálních pobídek je nutno zapojovat i místní samosprávné celky, např. možnost přídělování městských bytů pro nově příchozí, nebo již sloužící policisty.

V rámci podpory dalšího vzdělávání příslušníků navrhuje autor vypracovat systém studentských půjček, a tím dále podpořit možnosti vzdělávání.

Systém sociálních pobídek je možno neustále rozšiřovat či aktualizovat dle ve vývoje ve společnosti a na trhu práce, a udržovat tak konkurenceschopnost personální politiky policie se soukromým sektorem.

Autor se domnívá, že v případě, kdy by se některá z jeho doporučení uskutečnit, je práce ve státním sektoru, konkrétně u policie, dostatečně stabilní a nabízí trvalé zajištění policistů (systém výsluh).

V rámci středních a vyšších manažerských pozic považuje autor za nutné, aby zodpovědní pracovníci kladli důraz na jednotlivce, jejich osobnostní a profesní vývoj a rozvoj, popřípadě doporučovali pro něj další možnosti ke zdokonalování, zlepšování, a případný profesní postup.

Ve spolupráci s ostatními složkami státní správy by bylo dobré vypracovat systém pro obsazování volných pracovních pozic. To by znamenalo, že po skončení služebního poměru policisty by bylo možno v rámci tohoto systému nabídnout konkrétní pozici a další pracovní zajištění. Dalším využitím takového pracovníka lze přispět i ke stabilizaci personálního obsazení státní správy jako celku. Další následné pracovní uplatnění by mohly v rámci spolupráce přijít i od neziskových organizací, které velmi těžce shání odborníky, jakými jsou například sociální intervenenti.

V rámci personální práce s mladými policisty a jejich rozvojem považuje autor za nezbytné si tzv. vychovávat personální rezervy. Znamená to, že namísto toho, aby na určité pracovní pozice byl požadavek např. tříleté praxe, si konkrétní útvar dobrou personální prací vychová konkrétní osobu na konkrétní pracovní pozici (stejně jako tomu je u obdobných útvarů v zahraničí). Výhodou je nesporně to, že se člověk od začátku seznamuje s problematikou, která bude náplní jeho práce. Jistou nevýhodou naproti tomu může být ztráta všeobecného přehledu v rámci širokého spektra působnosti policie.

V souvislosti s trendy a změnami ve společnosti se ukazuje (a zahraniční útvary jsou toho důkazem), že by bylo přínosem a téměř i nutností na specifické pracovní pozice v rámci útvaru přijímat i ženy. Za tímto účelem je ovšem nutné přizpůsobit podmínky výběrového řízení a vytvořit na útvaru zázemí (oddělené šatny, sprchy). S ohledem ke globalizaci je limitující také nemožnost, aby se o zaměstnání u policie ucházel jiný než český státní příslušník. Za určitých podmínek, a po splnění veškerých požadavků, jako je například délka pobytu, perfektní znalostí a pochopitelně úspěšně dokončené výběrové řízení, lze uvažovat o tom, že by se o práci u policie mohl ucházet i cizí státní příslušník, který v naší republice dlouhodobě žije a nadále žít hodlá, a je tady tzv. rezidentem (stejně jako je tomu např. v Kanadě).

ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo zhodnocení a komparace přijímacího řízení a personálních činností v rámci útvaru Ochranné služby Policie České republiky.

Pro zvládnutí tohoto tématu bylo nutné se nejprve obeznámit stručně s historií ochranné služby na našem území jak v současné době, tak i v předrevolučních dobách. Dále bylo třeba se seznámit s podmínkami přijímacího řízení a personální politikou nejen u Ochranné služby, ale i v širším měřítku, tj. u Policie ČR jako celku.

Autor zjistil, že uvedeným tématem se do současné doby zabývalo minimum prací, a bylo nutné vyžádat si podklady nejen z Archívu bezpečnostních složek, ale složitě vyhledávat zdroje. Personální práci v civilním sektoru je vzhledem k nutnosti získávání lidských zdrojů věnováno spoustu času, úsilí a publikací, a prakticky se stává samostatným vědním oborem. Tento vědní obor je úzce spjat s vývojem společnosti, sociálními jevy v ní, nutností dalšího vzdělávání pracovníků, a je tudíž vázán i na andragogické disciplíny.

Vzhledem k tomu, že Policie ČR má jako bezpečnostní složka státu specifické požadavky na uchazeče o zaměstnání, a její systém přijímacího řízení je unikátní (řídí se nejen Zákoníkem práce, ale i Zákonem o služebním poměru a Zákonem o Policii ČR), je vůči soukromému sektoru ve značné nevýhodě; získávání lidských zdrojů je pro něj proto velmi složité a omezené.

Již dlouhou dobu se policie potýká s nedostatkem pracovních sil a Ochranná služba Policie ČR není v tomto výjimkou. V několika posledních letech můžeme sledovat řadu pokusů, jak systém přijímání k policii zlepšit, a znovu nastartovat přísun lidských zdrojů k policii. Vzhledem ke skutečnosti, že tento systém je centralizovaný, a není schopen reagovat na potřeby jednotlivých částí republiky, nemají veškeré tyto snahy žádný větší efekt a jejich výsledky jsou mizivé.

Podstatnou část této diplomové práce tvoří skutečnosti z historie. Lze konstatovat, že i přes veškerá politická a společenská stigmata minulé doby bylo v předrevolučních dobách přijímací řízení, následné vzdělávání a sociální pobídky pro příslušníky bezpečnostních složek daleko propracovanější a více funkční, než v současnosti. Vývoj demokratické společnosti jasně ukazuje, že současná situace není nakloněna tomu, aby se civilní obyvatelstvo zajímalo o práci u represivních složek. Zda je toto způsobeno rostoucím individualismem ve společnosti, nebo se

jedná o celosvětový sociologický jev, by bylo námětem pro samostatnou vědeckou práci.

Z tohoto důvodu se také autor pokusil o srovnání situace u obdobných útvarů v zahraničí, jejich přijímacích řízení a personálních požadavků na uchazeče, ze kterých je jasné, že přijímací řízení v jednotlivých státech je ovlivněno společenskou situací a dalšími sociálními jevy. Personální činnosti v zahraničí se vyvíjejí samostatně a dle potřeb dané země, a nelze je tedy zkoumat centrálně.

Z výsledků této práce jasně vyplývá, že požadavky na uchazeče o zaměstnání a přijímací řízení jsou pro všechny státy přibližně stejné, a liší se pouze v některých konkrétních částech. V některých zemích vycházejí z dlouhodobého působení ochranných služeb, někde však byla ochranná služba vytvořena na základě zásadní události či konkrétní potřeby.

Z porovnání přijímacích řízení bylo možné vyvodit několik konkrétních závěrů a dle autora i doporučení, jakou cestou by se měla ubírat personální práce a nábor nových pracovníků k Ochranné službě Policie ČR. Těmi nejzásadnějšími jsou: decentralizace, vzdělávání personalistů, PR, a samozřejmě přehodnocení finančního ohodnocení uchazečů. Dalšími doporučeními jsou v této diplomové práci uvedeny možnosti sociálních pobídek a benefitů.

Autor si neklade za cíl najít univerzální lék pro personální činnosti u ochranné služby, pokusil se pouze najít několik možností, jakou cestou by se mohla ubírat reforma personální práce.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů:

Häusler, Václav(1988): Zpráva o výběru, přípravě a stavu úrovně osobních ochránců, podíl ZO KSČ, Archív bezpečnostních složek.

Herzán, Martin, PhDr.(2015): Historie ochranné služby, PČR – Útvar pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby, ISBN: 978-80-260-7248-5.

Macek, Pavel a Uhlíř Lubomír (2001): Dějiny policie a četnictva III, Police History, ISBN: 80-86477-01-0.

Macek, Pavel a Uhlíř Lubomír (2011): Dějiny policie a četnictva IV, Police History, ISBN: 978-80-86477-55-8.

Rozkaz náčelníka V. správy SNB, 30.3.1984, č. 58, Archív bezpečnostních složek.

Rozkaz náčelníka V. správy SNB z 30.3.1984, čj. 0335/Sv-84, Archív bezpečnostních složek.

Rozkaz náčelníka V. správy SNB č. 42, 21.3.1986, Archív bezpečnostních složek.

Sbírka interních aktů řízení Policie České republiky Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby, Část I: číslo 22/2007.

Vajnar, Vratislav (1986): Pokyn ministra vnitra ze dne 22.10.1986, čj. KM-00113/86.

V. správa SNB, Stanovení zaměření vzdělání pro výkon jednotlivých funkcí, 1978, čj. O-0501/K-78, Archív bezpečnostních složek.

V. správa SNB, I. odbor, Vyhodnocení morálně politického stavu příslušníků I. odboru za rok 1987, Archív bezpečnostních složek.

Vyhodnocení služební činnosti V. správy SNB za rok 1986, čj. 0021/Sv-87, Archív bezpečnostních složek.

Vyhodnocení plánu služební činnosti V. správy SNB za rok 1984, Archív bezpečnostních složek.

Příloha k rozkazu ředitele Útvaru pro ochranu ústavních činitelů OS PČR č. 8/2014

Seznam použitých českých internetových zdrojů:

Archív bezpečnostních složek, Ostatní vzdělávací instituce SNB a PS, www.abscr.cz, [citováno 6.2.2019]

Dostupný z: <http://www.abscr.cz/cs/pruvodce-po-fondech-a-sbirkach-m2>

Ministerstvo vnitra ČR. www.policie.cz. Ochranná služba [online]. © 2019 Policie ČR [citováno 8.1.2019].

Dostupný z <https://www.policie.cz/clanek/ochranna-sluzba-policie-cr.aspx>

Ministerstvo vnitra ČR. www.policie.cz. Útvar pro ochranu prezidenta [online]. © 2019 Policie ČR [citováno 8.1.2019].

Dostupný z <http://www.policie.cz/clanek/utvar-pro-ochranu-prezidenta-ceske-republiky.aspx>

ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb. ze dne 17.8.2008 o Policii České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91/2008, s. 4086.

Dostupný z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>

ČESKO. Vyhláška č. 131/1978 Sb. Ministra zahraničních věcí ze dne 4.10.1978 o Úmluvě o zabránění trestání trestných činů proti osobám požívajícím mezinárodní ochrany včetně diplomatických zástupců. In: *Sbírka zákonů*. 1978, částka 30/1978, s.0580.

Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1978-131>

ČESKO. Vyhláška č. 157/1964 Sb. Ministra zahraničních věcí ze dne 10.6.1964 o Vídeňské úmluvě o diplomatických stycích. In: *Sbírka zákonů*. 1964, částka 67/1964, s.1145.

Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1964-157>

ČESKO. Nařízení č. 468/2008 Sb. Vlády České republiky ze dne 16.12.2008 o zajišťování bezpečnosti určených ústavních činitelů České republiky. In: *Sbírka zákonů*. 2008, částka 151/2008, s. 7999.

Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-468>

ČESKO. Usnesení č. 1604/2008 Vlády České republiky ze dne 16.12.2008 k zajišťování bezpečnosti chráněných objektů a prostorů.

Dostupný z:

[http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/8A1915567A59091AC1257528004730A3/\\$FILE/1604%20uv081216.1604.pdf](http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/8A1915567A59091AC1257528004730A3/$FILE/1604%20uv081216.1604.pdf).

Endršt, D. *Výcvik osobních ochránců u Policie ČR*. Zlín. 2010. [citováno 6.2.2019]. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati. [online]

Dostupné z

https://dspace.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/12184/endr%C5%A1t_2010_bp.pdf?sequence=1

ČESKO. Zákon č. 361/2003 Sb. ze dne 31.10.2003 o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 121/2003

Dostupný z <https://zakonyprolidi.cz/cs/2003-361#cast6>

Ministerstvo vnitra ČR. www.policie.cz. Postavení žen v Policii ČR [online]. © 2019 Policie ČR [citováno 8.1.2019]

Dostupný z <https://www.policie.cz/clanek/postaveni-zen-v-policii-cr.aspx>

Seznam použitých zahraničních internetových zdrojů:

Bundeskriminalamt. www.bka.de. Sicherungsgruppe [online]. © 2019 Bundeskriminalamt [citováno 8.1.2019])

Dostupný z:

https://www.bka.de/EN/OurTasks/Remit/CentralAgency/BasicAndAdvancedPoliceTraining/basicAndAdvancedPoliceTraining_node.html

Bundeskriminalamt. www.bka.de. Sicherungsgruppe [online]. © 2019 Bundeskriminalamt [citováno 8.1.2019])

Dostupný z:

https://www.bka.de/EN/OurTasks/Remit/CentralAgency/BasicAndAdvancedPoliceTraining/basicAndAdvancedPoliceTraining_node.html

Bundesministerium Inneres. <https://www.bmi.gv.at/207/>

Sondereinheit Einsatzkommando Cobra/Direktion für Spezialeinheiten [online]. © 2019

Bundesministerium Inneres [citováno 8.1.2019])

Dostupný z: <https://www.bmi.gv.at/207/>

Wikipedia, die freie Enzyklopädie. [de.wikipedia.org/Einsatzkommando Cobra](https://de.wikipedia.org/wiki/Einsatzkommando_Cobra) [online]. © 2019

Wikipedia [citováno 8.1.2019])

Dostupný z: https://de.wikipedia.org/wiki/Einsatzkommando_Cobra

Sluzba Ochrony Panstwa. <https://www.sop.gov.pl>

Sluzba Ochrony Panstwa [online]. © 2019 SOP [citováno 8.1.2019])

Dostupný z: <https://www.sop.gov.pl/pl/aktualnosc>

Zadluzenia Finance Online. <https://www.zadluzenia.com>

Jak wygladarekrutacja do Sluzby Ochrony Panstwa? [online]. © 2019 Zadluzenia.com [citováno 8.1.2019])

Dostupný z: <https://www.zadluzenia.com/jak-wyglada-rekrutacja-do-sluzby-ochrony-panstwa/>

Ministerstvo vnitra ČR. www.policie.cz. Ochranná služba [online]. © 2019 Policie ČR [citováno 8.1.2019]. Dostupný z <https://www.policie.cz/clanek/ochranna-sluzba-policie-cr.aspx>

Ministerstvo vnútra. <https://www.minv.sk> Polícia [online].

©

2019

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky [citováno 8.1.2019])

Dostupný z: <https://www.minv.sk/?policia>

Wikipedia, otevřená encyklopedie. https://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0v%C3%BDcarsk%C3%A1_garda [online]. © 2019

Wikipedia [citováno 8.1.2019])

Dostupný z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0v%C3%BDcarsk%C3%A1_garda#Pape%C5%B5sk%C3%A1_%C5%A1v%C3%BDcarsk%C3%A1_garda

Pontifical Swiss Guard. <https://guardiasvizzera.va> [online]. © 2019 Guardia Svizzera Pontificia [citováno 8.1.2019])

Dostupný z: <http://www.guardiasvizzera.va/content/guardiasvizzera/en.html>

Sakerhetspolisen. <https://www.sakerhetspolisen.se> Dignitary protection [online]. © 2019 Sakerhetspolisen Swedish Security Service [citováno 8.1.2019])

Dostupný z: <https://www.sakerhetspolisen.se/en/swedish-security-service/dignitary-protection/close-protection-officers.html>

Sakerhetspolisen. <https://www.sakerhetspolisen.se> Dignitary protection [online]. © 2019 Sakerhetspolisen Swedish Security Service [citováno 8.1.2019])

Dostupný z: <https://www.sakerhetspolisen.se/en/swedish-security-service/dignitary-protection/close-protection-officers.html>

Sakerhetspolisen. <https://www.sakerhetspolisen.se> Dignitary protection [online]. © 2019 Sakerhetspolisen Swedish Security Service [citováno 8.1.2019]
Dostupný z: <https://www.sakerhetspolisen.se/en/swedish-security-service/dignitary-protection/close-protection-officers.html>

Royal Canadian Mounted Police. <http://www.rcmp-grc.gc.ca/en> Protective Policing Services [online]. © 2019 Royal Canadian Mounted Police [citováno 8.1.2019]
Dostupný z: <http://www.rcmp-grc.gc.ca/pp/index-eng.htm>

Institut de Seguretat Publica de Catalunya. <http://ispc.gencat.cat> Women in police services in the EU [online]. © 2019 ISPC [citováno 8.1.2019]
Dostupný z: http://ispc.gencat.cat/web/.content/home/women_in_police_services_eu_2012.pdf

Mirror. <http://www.mirror.co.uk> Meghan Markle's bodyguard: The female protection officer who's keeping the Duke and Duchess of Sussex safe Down Under [online].
© 2019 Mirror [citováno 8.1.2019]
Dostupný z: <https://www.mirror.co.uk/news/uk-news/meghan-markles-bodyguard-female-protection-13446466>